

Årsredovisning 2023

PAJALA KOMMUN

Aareavaara Anttis Autio Brobacken Ekorrbacken
Erkheikki Fällan Granheden Granvik Grönbo
Hangasjärvi Hannumäki Hiirenkangas Hoppet
Hukanmaa Huuki Hörntorpet Jarhois Jierijärvi
Juhonpieti Junosuando Kaalama Kaalamakoski
Kaarnevaara Kainulasjärvi Kangos Kardis Kassa
Kaunisvaara Kengis N:a Kengis S:a Keräntöjärvi
Kieksiäisvaara Kihlanki Kirnujärvi Kitkiöjoki Kit-
kiöjärvi Kivijärvi Kolari Kompeluslehto Kompe-
lusvaara Korpilombolo Kurkkio Kuusilaki Kuusi-
niemi Kätkesuando Käymäjärvi Lahnajärvi Lah-
nasuando Laitamaa Lahdenpää Lautakoski Li-
mingojoki Limingojärvi Liviöjärvi Lovikka Lång-
heden Markusvinsa Merasjärvi Mukkakangas
Muodoslompolo Muonionalusta Männikkö Nar-
ken Nuoksujärvi Nuoksujärvi Nytorp Ohtanajärvi
Oksajärvi Paharova Pajala Parkajoki Parkalom-
polo Paturi Pempeljärvi Pentäsjärvi Peräjävaara
Pimpiö Pirttiniemi Pissiniemi Puolamajärvi Pää-
järvi Rissa Ristimella Ruosteranta Sahavaara Sait-
tajärvi Saittarova Salmijärvi Sattajärvi Selkäjärvi
Suaningi Särkimukka Taipalensuu Teurajärvi Tjä-
derbo Torinen Tornefors Tärendö Törmäsniva
Vaenvaara Virkamaa

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
Ordet Kommunstyrelsens ordförande	1
Ordet Kommunchefen	2
Politisk organisation Mandatfördelning	3
Översikt av verksamhetens utveckling	4
Sammandrag Fem år	4
Den kommunala koncernen	5
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
Händelser av väsentlig betydelse	9
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	9
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	11
Balanskravsresultat	14
Väsentliga personalförhållanden	15
Förväntad utveckling	17
Sammanställd redovisning Koncern	18
Måluppfyllelse	19
Resultaträkning	22
Balansräkning	23
Kassaflödesanalys	24
Noter	25
Driftredovisning	33
Investeringsredovisning	34
Redovisningsprinciper	36
Ord och begrepp	37
Kommunfullmäktige	38
Kommunstyrelsen -sektor stab	39
Stöd och omsorg	42
Barn och utbildning	44
Teknik och service	47
Bygg- och miljönämnd	50
Pajalabostäder AB	53
Projektredivisning	54
BILAGOR	
Särskild redovisning VA-verksamhet	

Ordet | Kommunstyrelsens ordförande

Nu ska vi även summera 2023, ett år med en osäker omvärld med kring i vårt närområde. En tid då vi väntat på inträdet i Nato, vi har haft höga priser på mat, tjänster och varor överlag.

Det har varit ett ekonomiskt utmanande år inom alla våra verksamheter, men även vi har ändå levererat en kvalitativ välfärd till våra innevånare.

Vår personal har varit helt fantastiska i vad man levererar, trots att vi har haft utmaningar att bemanna och besätta tjänster många gånger.

Kompetensförsörjningen har varit en fråga för alla verksamheter i flera år, och vikten av den avtar inte framöver. Det är något som vi arbetat med inom kommunen, men vi ser att det påverkar hela Norrbotten utifrån dom stora investeringarna som ska ske inom dom närmaste åren.

Näringslivet fortsätter gå bra, även här lyfter man att det är svårt att rekrytera, vi fortsätter ha låg arbetslöshet i kommunen. Här har vi ökat upp antalet besök hos företagen, företagsfrukostar och satsat på att vara mer tillgängliga för näringslivet.

Under 2023 har intresset för bostäder ökat ytterligare, vi har fler detaljplaner på gång än på många år och under 2023 hade vi även högsta antalet bygglovsansökningar för enbostadshus på många år, vilket är positivt. Man har även haft en ökning av bygglovsansökningar för industribyggnader trots att det har varit priserna ökat och räntorna varit höga.

Kulturskolan firade 50 år med en jubileumsföreställning en KUL TUR, som var en uppskattad föreställning av våra kulturskoleelever. Nu har vi en avgiftsfri kulturskola, vilket har resulterat i flera elever som engagerat sig och deltar i vårt utbud, som även det har vuxit. Det är positivt för kulturen i Pajala i framtiden!

Ett stort tack till alla våra medarbetare som gör ett viktigt och uppskattat arbete varje dag, varje timme för att kunna leverera samhällsservice till våra invånare.

Ulrica Hammarström (S)

Kommunalråd

Ordet | Kommunchefen

2023 har för Pajala kommuns del inneburit att de ekonomiska realiteterna tagit mycket fokus. Hög inflation, ett ökat kostnadsläge och stor arbetskraftsbrist har medfört stora utmaningar för verksamheterna, som till största delen är lagstyrda och drabbas hårt av den brist på arbetskraft som råder i hela regionen.

Bemanningsbolag och konsulter har behövts för att lösa personalbristen. Samtidigt som vi ser ett fortsatt högt tryck på byggklara tomter så har också ränteläget medfört att investeringsviljan minskat något i de stora projekten.

En tydlig trend är ökad automatisering inom olika verksamheter, stegvis övergång till elfordon inklusive utbyggnad av en egen laddinfrastruktur och företagare, stora som små, som satsar både energi och kapital för att utvecklas och göra bra affärer i kommunens olika delar.

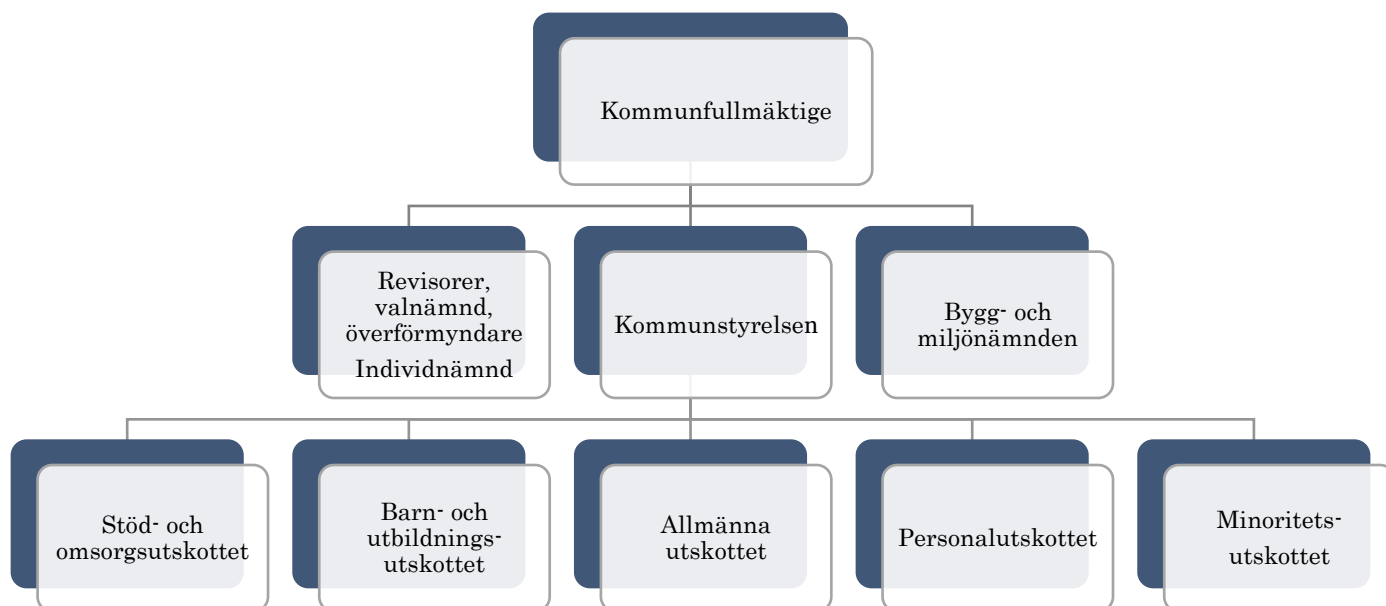
Omvärldsläget har också medfört att Pajalas strategiska läge blivit mycket betydelsefullt och den utvecklingen har vi bara sett början av.

Totalbilden för Pajalas del får sägas vara mycket ljus trots de utmaningar som finns, främst av kommunalekonomisk karaktär.

Stefan Millgård, kommunchef

Politisk organisation | Mandatfördelning

Kommunfullmäktige tog beslut 2017-05-29 om att inrätta utskott. Förändringen gäller fr 1: a september 2017 och gäller till och med 2019-01-01 då ett nytt beslut om politisk organisation togs. Nedan följer en organisationsskiss som var gällande från år 2019.

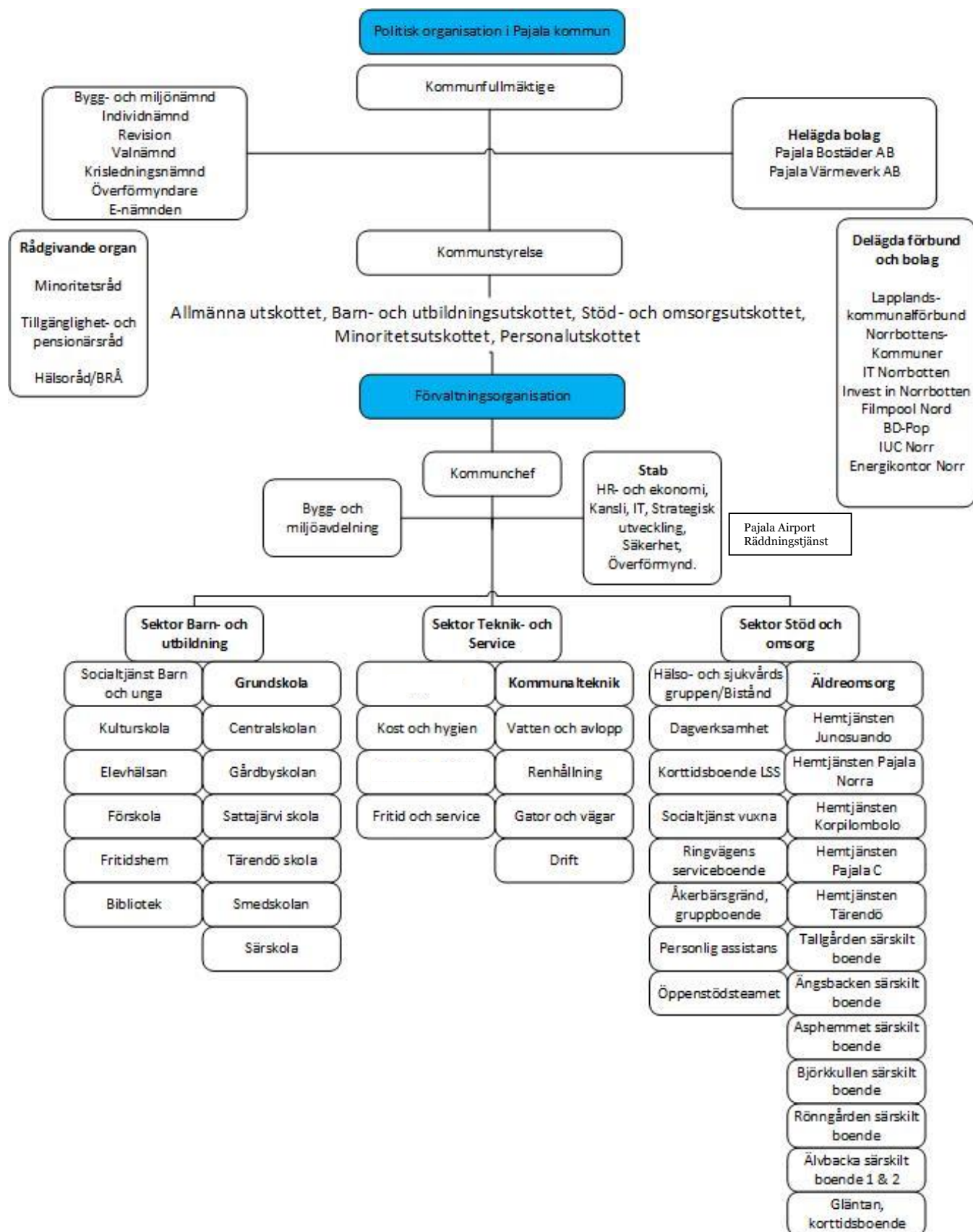
Mandatfördelning	År 2019 – 2022			År 2023–2026		
	Mandat	Kvinnor	Män	Mandat	Kvinnor	Män
Socialdemokraterna	7	4	3	6	4	2
Vänsterpartiet	4	3	1	4	2	2
Kristdemokraterna	3	2	1	3	1	2
Moderata samlingspartiet	2	1	1	1	1	0
Centerpartiet	0	0	0	1	0	1
Norrbottens sjukvårdsparti	1	1	0	1	0	1
Liberalerna	0	0	0	0	0	0
Sverigedemokraterna	0	0	0	1	0	1
Framtid S	4	2	2	4	2	2
Totalt	21	13	8	21	10	11

Översikt av verksamhetens utveckling

Sammandrag | Fem år

År	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal kommuninvånare	6 039	6 052	5 966	5 973	5 883	5 871
Kommunen						
Skatteintäkter och utjämningsbidrag, mkr	455	464	497	502	521	537
Nettokostnader inklusive avskrivningar i % av skatter,						
generella statsbidrag och utjämning	100,2%	98,8%	92,7%	94,1%	96,8%	105,2%
Årets resultat, mkr	6,4	5,5	36,5	32,3	13,5	-28,0
Tillgångar, mkr	452	456	492	530	534	535
Tillgångar, kr/kommuninvånare	74 863	75 264	82 467	88 733	90 753	91 126
Eget kapital, mkr	182	188	224	257	270	242
Eget kapital, kr/kommuninvånare	30 104	31 064	37 546	43 027	45 912	41 220
Skulder (exklusive avsättningar), mkr	260	257	258	263	253	282
Skulder, kr/kommuninvånare	42 971	42 465	43 161	43 027	43 022	48 033
Soliditet, %	40%	41%	46%	48%	51%	45%
Nettoinvesteringar, mkr	19	25	13	22	13	39
Nettoinvesteringar, kr/kommuninvånare	3 146	4 131	2 190	3 683	2 210	6 643
Nettoinvesteringar i % av skatter och utjämning	4%	5%	3%	4%	8%	7%
Antalet tillsvidareanställda	585	579	588	596	569	646
Personalkostnad exklusive pension, mkr	325	329	334	329	332	
Förändring personalkostnad exklusive pensionskostnad	-2%	1%	2%	-1%	-2,5%	
Kommunkoncern						
Årets resultat, mkr	7,7	5,8	37,4	35,1	13,7	-30,5
Eget kapital, mkr	202,8	209,1	250,5	246,5	281,6	264,7
Soliditet, %	30%	31%	35%	34%	41%	37%
Skattesats år						
Pajala kommun	23,50	23,50	23,50	23,50	23,40	23,40
Region Norrbotten	11,34	11,34	11,34	11,34	11,34	11,34
Begravningsavgift	0,54	0,24	0,25	0,25	0,25	0,26
Medlemsavgift Svenska Kyrkan	1,26	1,26	1,26	1,26	1,26	1,26
Totalt	36,64	36,34	36,35	36,35	36,25	36,25

Den kommunala koncernen

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Avsnittet har till uppgift att spegla hur yttre omständigheter påverkar Pajala kommuns ekonomi. Analysen behandlar kommunsektorns ekonomi, kommunens struktur avseende befolkning och arbetsmarknad samt infrastruktur. Avslutningsvis görs en känslighetsanalys av några viktiga faktorer som påverkar kommunens ekonomi.

Omvärldsanalys

Den globala ekonomin påverkas enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) av två stora störningar: den tidigare covid-19-pandemin och Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina. Den stora efterfrågechock som pandemin innebar ändrade fördelning mellan sektorer och detta påverkar ännu världsekonomin. Den ekonomiska politiken gjordes dessutom mycket expansiv i detta skede. Den andra stora omvärldsfaktorn, Rysslands anfallskrig mot Ukraina, har främst påverkat Sverige och Europa via högre råvarupriser. Detta har dämpat efterfrågan och startat den inflationsspiral som drabbat vår region. För att motverka den höga inflationen har världens centralbanker höjt styrräntorna kraftigt 2022–2023. Detta har dämpat såväl hushållens konsumtion som produktionen i rentekänsliga sektorer. Att försvara och upprätthålla låg-inflationsnormen är vitalt för centralbankerna om en varaktigt hög inflation ska undvikas. SKR bedömer att inflationen måste falla tillbaka betydligt innan räntesänkingscykeln kan inledas. Styrräntorna kommer därför att vara höga en bit in i 2024. Det höga ränteläget dämpar nu efterfrågan och medför tuffare finansiella villkor i bank- och försäkringssektorn, liksom att det fördyrar skulder för offentlig sektor.

Lägre inflation och mindre åtstramande penningpolitik ökar enligt SKR hushållens köpkraft 2024. Den aviserade finanspolitiken i budgetpropositionen för 2024 bidrar marginellt till detta, främst genom att hushåll med lägre inkomster och högre konsumtionsbenägenhet gynnas av skattesänkningar. Men löneökningarna kompenserar inte för hushållens kostnadsökningar. Hushållens konsumtion väntas därtill dämpas ytterligare av den vikande arbetsmarknaden. Anpassningen till högre priser och räntor kommer sannolikt att pågå flera år, även efter att inflationen har återvänt till målsatta 2 procent.

Även om ekonomin är ytterst begränsad kommande år är kompetensförsörjningen den allra största

utmaningen framöver enligt SKRs bedömning. Bristen på arbetskraft kommer att öka och bli än mer omfattande såväl inom offentlig sektor som i näringslivet. Arbetskraften. Enligt SKRs bedömning är det tydligt att det kommer att krävas stora förändringar i både utbud av arbetskraft och arbetssätt framöver om vi ska klara kompetensförsörjningen.

Befolkning

Befolkningen ökade mellan 2020–2021 med 7 personer. Tyvärr höll denna utveckling inte i sig utan 2022 minskade befolkningen med 90 personer och året slutade med 5 883 personer. Minskningen har fortsatt under 2023 och sista december uppgick befolkningen till 5 871 personer vilket är en minskning med 12 personer. Födelseöverskottet uppgick till -49 (45 födda och 94 döda) medan flyttnettot summerade till +28. 299 personer flyttade in till Pajala kommun medan 271 personer lämnade kommunen.

Folkmängd i Pajala	2021	2022	2023
Män	3 199	3 159	3 140
Kvinnor	2 774	2 724	2 731
Totalt	5 973	5 883	5 871

Folkmängden avser statistik från 31 december 2023.

Källa: www.scb.se

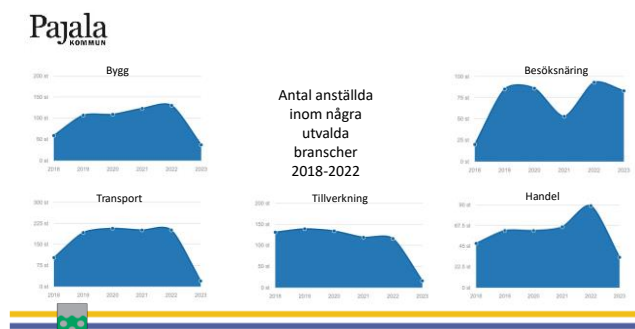
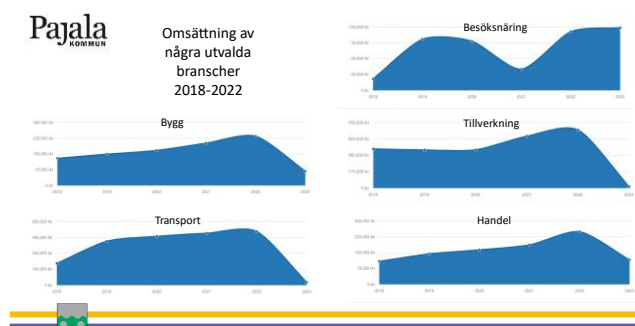
Näringsliv och arbetsmarknad

Antalet öppet arbetslösa har ökat med 5 personer. Den öppna arbetslösheten uppgår till 1,8 % vilket innebär en ökning från 1,6 % 2022. Motsvarande siffra för 2022 är för Norrbottens län 2,1 % och för riket 3,4 %. Därutöver finns 36 personer i Pajala kommun med någon form av aktivitetsstöd vilket är en ökning med en (1) person sedan 2022. Arbetslösheten för unga människor i åldern 18–24 ligger uppgår till sju (7) individer. Därutöver finns 8 ungdomar i någon programform vilket är oförändrat sedan 2022.

Arbetslöshet december	2021	2022	2023
Antal arbetslösa	54	39	44
varav kvinnor	18	18	17
varav män	36	21	27
varav 18–24-åringar	5	5	7

Källa: Arbetsförmedlingen (www.arbetsformedlingen.se)

Näringslivet i Pajala är livskraftigt och växer. Sedan 2018 har omsättning och vinstmarginalen ökat och samma trend har fortsatt under 2023. De största utmaningarna har varit kompetensförsörjning och omvärldsläget. Kommunen gör strategiska satsningar för att förbättra näringslivets förutsättningar även under 2024. Nedanstående tabell visar utvecklingen av omsättning och antal anställda för några utvalda branscher åren 2018-2022.

Bostadsmarknad

Totalt finns det drygt ca 700 lägenheter i kommunen och det kommunala bostadsföretaget Pajalabostäder AB står för ca 75 % av dessa.

Efterfrågan på lägenheter ökade under 2022 och 2023 vilket föranledde att Pajalabostäder AB öppnade 8 lägenheter på Fiskalsrundan under vintern 2022-2023 i det bestånd Pajalabostäder AB förvaltar åt Peab:s fastighetsbolag Balder, och ytterligare 8 lägenheter öppnades under 2023 vilket innebär att samtliga 16 lägenheter är uthyrda och samtliga 32 lägenheter som ägs av Balder nu är uthyrt.

Hyresbortfallet vid årsskiftet 2023-2024 var 1,78% och berodde på att lägenheter på Fiskalsrundan blev lediga för uthyrning samt åtgärder efter vattenskador och brand som åtgärdats under 2023 men även Korpilombolo som hade en lägenhet outhyrd.

Efterfrågan på hyresrätter består fortfarande varför Pajalabostäder AB ser över möjligheten under 2024 att bygga och utöka med fler.

Behovet av äldreboende är även det ökande i olika former vilket måste beaktas för framtida byggande.

Behovet är störst i Pajala C men andra byar är i beaktande om efterfrågan ökar.

Kommunen har flera tomter med framdragen VA, el och fjärrvärme att erbjuda för villabyggnad och ser man på vars bygglovsansökan sker så är det främst Pajala C samt Sattajärvi som det söks bygglov på.

I enlighet med andra allmännyttiga fastighetsbolag har Pajalabostäder AB infört inför 2024 ett aktivt kösystem som innebär att man måste vara inloggad minst en gång per år för att behålla sin kö i systemet.

Infrastruktur

Infrastrukturen är viktig för kommunen och den kommunalt drivna flygplatsen är en del av detta. Trafikverket har en regional linje mellan Pajala och Luleå fram till 2022 för att förhoppningsvis gå in i en ny upphandlingsperiod efter 2023. Den regionala linjen har haft låg trafik senaste åren av olika anledningar då de största tros vara nedläggningen av Northland samt effekter av Covid-19 pandemin. Pajala Airport har dock under 2023 haft ett stadigt ökande antal passagerare på reguljärflyget till Luleå och idag är planet ofta fullsatt.

Under december månad har det polska flygbolaget Enter Air transporterat turister mellan England och Alf Anderssons tomteland för det engelska bolaget New Market Holidays. Totalt landade 13 flygplan under december månad. Under året har även helikoptrar och privatflygplan landat kopplat till inrikes verksamheten.

Känslighetsanalys

För kommunen är det viktigt att vara medveten om de risker som finns med olika förändringar som kan komma att inträffa, samt belysa hur dessa förändringar kan påverka kommunens ekonomi. En känslighetsanalys är upprättad för att visa på hur detta kan påverka kommunen.

Händelseförändring	Kostnad/intäkt mkr
Ränteförändring 1%	1,2
Löneförändring 1%	3,3
Bruttokostnadsförändring 1%	6,0
Generell avgiftsförändring 1%	1,0
Förändrad utdebitering 1 kr	14

Finansiella risker och riskhantering

Nyckeltal i procent (%)	2021	2022	2023
Genomsnittlig ränta (%)	0,4%	1,14%	1,94%
Räntebindning			
- andel inom ett år	49,9%	43,2%	27,2%
- andel inom två år	12,9%	14,9%	18,7%
- andel inom tre år	5,8%	10,7%	38,0
- andel inom 4 år	10,2%	22,0%	16,0
- andel över 4 år	22,2%	9,3%	0,0

Pajala kommuns finanspolicy föreskriver en låg riskprofil vilket innebär att kommunen ska minimera sina finansiella risker. För att sprida den totala lånesumman tas olika lån med olika löptider. Detta för att undvika kostsamma fluktuationer på finansmarknaden exempelvis om hela låneskulden skulle behövas bindas om vid ett och samma tillfälle, vid ett eventuellt dåligt ränteläge, skulle det kunna bli mycket dyrt för kommunen. Den genomsnittliga räntan på lånen var för 2023 1,94 % vilket är en ökning med 0,8 procentenheter.

Skuldsättningsgrad

Nyckeltal i procent (%)	2021	2022	2023
Total skuldsättningsgrad	49,5	47,3	52,8
- avsättningsgrad (pensioner)	2,1	2,0	2,0
- kortfristig skuldsättning	25,2	24,3	25,1
- långfristig skuldsättning	24,3	23,0	27,7

Skuldsättningsgraden visar den del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital. Pajala kommuns skuldsättningsgrad uppgår till 52,8 % vilket är en ökning med 4,9 procentenheter jämfört med föregående år. Avsättningsgraden till pensionerna är oförändrad jämfört föregående främst beror på att ett nytt lån på 30 mkr tagits upp med anledning av nytt reningsverk.

Likviditeten ur ett riskperspektiv

Nyckeltal i procent (%) och mkr	2021	2022	2023
Balanslikviditet (%)	133	109	91
Rörelsekapitalet (mkr)	43,7	11,4	-11,8

De mått som kommunen använder för att mäta likviditeten, det vill säga betalningsberedskap på kort sikt, är balanslikviditet. Balanslikviditeten definieras som kvoten mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Kommunens målsättning är att den ska vara minst 100 %. Balanslikviditeten uppgick år 2023 till 91%. Vid jämförelse med år 2022 har de likvida

medlen minskat och det kortfristiga fodringarna ökat med 13,4 mkr mellan åren vilket gör att omsättningstillgångarnas värde har gått ner.

Rörelsekapital är samtliga omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder. Kommunens rörelsekapital har minskat med 32,3 mkr vilket beror på att omsättningstillgångarna minskat.

Under år 2018 såg Pajala kommun över sin skuldlåneportfölj och utvidgade analysmöjligheterna hos kreditgivaren Kommuninvest AB vilket gett en bättre planering och kontroll av lånen samt dess finansiella risker. Både under år 2022 och 2023 har två lån bundits om.

Borgensåtaganden och koncernens resultat

Nyckeltal i mkr	2021	2022	2023
Kommunägda företag	160,1	153,3	151,2
- varav Pajalabostäder AB	126,0	121,0	120,8
- varav Pajala Värmeverk AB	34,1	32,3	30,4
Egna hem och småhus	0,6	0,4	0,3
Övrig borgen	0,9	0,8	0,8
Summa borgensåtaganden	169,3	154,5	152,3

Pajala kommuns borgensåtaganden uppgick år 2023 till 152,3 mkr. Av kommunens totala borgensåtaganden är 120,8 mkr beviljade till det helägda kommunala bostadsbolaget samt 30,4 mkr beviljade till det helägda kommunala värmeverket. Lånen som kommunen borgar för har minskat genom planenlig amortering. Idag bedöms bolagens situation vara stabil även om 2023 år varit tufft. Inom gruppen egna hem och småhus finns ett antal åtaganden. Risker bedöms för närvarande som låg då många stora infriande skedde inom denna grupp under 90-talet. Denna grupp minskar genom amortering.

Pensionsåtaganden

Nyckeltal i mkr och procent (%)	2021	2022	2023
Pensioner som kortfristig skuld (mkr)	12,0	12,1	13,7
Avsättning till pensioner (mkr)	9,0	8,6	8,6
Pensioner enligt äldre modell (mkr)	144,0	134,0	134,2
Pensionsskuld	165,0	155,0	156,5
Särskild löneskatt (mkr)	40,0	38,0	38,0
Total pensionsskuld	205,0	192	194,5
Eget kapital inkl. ansvarsförbindelse (mkr)	78,1	104,0	75,3

Soliditet inkl. ansvarsförbindelse (%)	14,7%	19,4%	14,1%
Särskilt avsatta medel pensionsåtaganden, bokfört värde (mkr)			
Marknadsvärde pensionsmedel (mkr)	41,5	38,9	40,9
Aktualiseringsgrad pensioner (%)	99%	99%	99%
Räntor, mål 75 % (%)	76,2%		
Svenska aktier, mål 15 % (%)	13,8%		
Utländska aktier, mål 10 % (%)	10,0%	10%	

Kommunens totala pensionsskuld uppgick år 2023 till 194,5 mkr. Av dessa redovisas 134,2 mkr inte som en skuld i balansräkningen utan som en ansvarsförbindelse. Förändringen av denna mellan åren 2022 och 2023 bland annat på utbetalning på utbetalningar av pensioner samt hög inflation.

Om den del av pensionsskulden som avser ansvarsförbindelsen skulle läggas in i balansräkningen tillsammans med den särskilda löneskatten sjunker soliditeten från 45,2 % till 14,1 %.

År 2008 tog fullmäktige beslut om att avsätta 30 mkr i en fond för att möta framtida utbetalningar. 2012 upphandlades ny förvaltare, fonden hade då ett marknadsvärde på 38 mkr som på bokslutsdagen låg bland de likvida medlen. Vid avsättning till den nya förvaltaren placerades 30 mkr. 8 mkr beslutades av kommunfullmäktige 2013-04-22 skulle bibehållas på bankkontot. När den likvida situationen i kommunen förbättras ska dessa pengar återställas fonden inklusive samma ränta som de gett om de varit placerade. Under 2019 har en ny förvaltare upphandlats och marknadsvärdet per 2023-12-31 ligger på 39,0 mkr.

Aktualiseringsgraden visar hur stor andel av pensionskulden som bygger på faktiska uppgifter av anställdas arbetstider och löner. Kommunen ligger idag på 99 % vilket gör att pensionsåtagandet idag är mycket korrekt även om den naturligtvis bygger på prognoser på hur länge personer lever och hur räntor utvecklas framöver. Vad gäller pensionsåtaganden från 1998 och framåt är samtliga inlösta genom så kallad försäkringslösningar förutom den del på 9,0 mkr som ligger i balansräkningen som en avsättning. Kommunen har en överskottsfond i pensionsbolaget Skandia som uppgår till ett värde om 464 907 per sista december 2021.

Händelser av väsentlig betydelse

Den stora investering i form av ett avloppsreningsverk är nu färdigställt vilket inneburit att investeringen aktiverats och att avskrivnings- och kapitaltjänstkostnader nu belastar resultatet och kommer göra så lång tid framöver.

Den höga inflationen har hållit i sig under året vilket påverkat verksamheternas kostnader. Det höga ränteläget har också medfört att kommunens upplåning blivit dyrare då två lån omsatts under året.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Visionen i den strategiska planen fastställer en långsiktig målbild för vad kommunen vill på lång sikt och fungerar som ett stöd i den mer kortsiktiga planeringen. En vägledande vision stakar ut vägen mot framtiden och skapar en trygghet för medborgare, näringsidkare och andra om vad och var vi vill med vår kommun. Visionen är inget som vi uppnår ensamma genom den kommunala organisationen, utan är något alla måste hjälpas åt med för att den ska ge resultat. Visionen i denna plan tar sikte på var kommunen befinner sig år 2030.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden för verksamheterna är:

- Skapa goda förutsättningarna för barn och ungas lärande och fritid
- Vård och omsorg ska hålla god kvalitet utifrån den enskildes behov
- Verka för att människor och företag väljer att etablera sig i Pajala kommun
- Vårda och förvalta våra tillgångar på ett hållbart och miljömässigt rätt sätt
- Kultur och fritid är en del av vår livskraft i kommunen
- Kommunen är en attraktiv arbetsgivare med hög service och professionalitet

Områdena är de som politikerna vill sätta ett särskilt fokus på under de kommande åren. De innebär inte att vi inte jobbar med andra frågor, men att vi anser dessa vara särskilt prioriterade för att nå visionen. För varje område har vi valt ut ett antal strategiska mål som vi ska sträva efter och ett antal indikatorer. Indikatorerna är statistik som kommunen årligen inrapporterar till staten och som just indikerar hur väl verksamheterna arbetar med sitt uppdrag. För varje indikator har vi satt upp önskade värden som årligen går att mäta. Indikatorerna går även att användas för att

jämföra oss med andra kommuner i landet. På så vis får kommunfullmäktige en tydlig uppföljning för varje prioriterat område och kan således styra och resursfördela efter de signaler vi får från verksamheterna. Det finns även andra former av indikatorer, vars mätvärden kanske inte är jämförbara eller lika lätta att få fram. Dessa värden kan finnas med för att det inte finns andra indikatorer som på ett relevant sätt mäter det uppsatta målet.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god intern kontroll. Nämnderna och bolagsstyrelserna ansvarar, enligt kommunallagen, för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. De ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten

- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera.

Årligen tas förslag till kommungemensamma kontrollområden för intern kontroll fram utifrån riskanalys, där politik och tjänstepersoner samverkar, och beslutas av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens riskbedömning omfattar helheten. Mottagande nämnd/bolagsstyrelse gör särskild riskbedömning med avseende på risken i den egna verksamheten och kan vid behov lägga till ytterligare kontrollområden. Nämnder och bolagsstyrelser tar fram och beslutar om en intern kontrollplan som innehåller kontrollmoment, -ansvar, -metod och -frekvens. Planerna för det kommande året delges kommunstyrelsen. Nämnd/styrelse ska årligen, vid överenskommen tidpunkt, rapportera resultatet från den interna kontrollen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndens uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Finansiell analys

Den finansiella analysen beskriver och analyserar kommunens finansiella resultat, ställning och utveckling. Målsättningen är att identifiera eventuella finansiella problem och att bedöma om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Resultat

Årets resultat

Nyckeltal i mkr och procent (%)	2021	2022	2023
Årets resultat (mkr)	32,3	13,5	-28,0
Årets resultat/skatter (%)	6,4	2,6	-5,2
Årets resultat/eget kapital (%)	12,7	5,0	-11,6

Kommunen hade för år 2023 en målsättning om att resultatet ska vara 0,5 mkr vid årets slut och resultatet blev -28 mkr vilket är avvikelser om -28,5 mkr. Nämn-der och kommunstyrelse visar ett samlat underskott på 35,8 mkr vilket till stor del beror på underskott inom sektor Stöd och omsorg. Därutöver visar finansförvaltningen ett överskott på 7,5 mkr vilket härrör från positiva skatteavräkningar från innevarande samt föregående år.

Nettokostnadsandel

Nyckeltal i procent (%)	2021	2022	2023
Verksamhetens nettokostnad exkl. avskrivningar	90,5	93,3	101,7
Avskrivningar	3,5	3,5	3,4
Finansnettot	-0,4	0,6	0,1
Nettokostnadens andel inkl. finansnettot	93,6	97,5	105,2

Ett annat vanligt nyckeltal är nettokostnadsandel. Detta nyckeltal visar hur stor andel av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag som verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto tar i anspråk. Om nyckeltalet överstiger 100% betyder det att kostnaderna överstiger intäkterna och en försämrad nettokostnadsandel över tid är en varningssignal om att utvecklingen går mot obalans eller ökad obalans mellan löpande intäkter och kostnader. En nettokostnadsandel omkring 98 % är den vanligaste nivån som kommuner i Sverige lägger sig på enligt en rapport SKR gjort. En nettokostnadsandel om 98 % betraktas

som god ekonomisk hushållning då det flesta kommuner antas då kunna klarar av att finansiera sina ny- och återinvesteringar.

Verksamheten exklusive avskrivningar och finansnetto tog 101,7 % av skatter och bidrag under år 2023, avskrivningarnas andel var 3,4 % och finansnettot 0,1 %. Totalt tog kommunens löpande kostnader 105,2 % i anspråk av totala skatteintäkter och generella statsbidrag.

Investeringar

Nyckeltal i mkr och andel i procent (%)	2021	2022	2023
Medel från verksamheten	50,3	27,8	-9,9
Finansiering via rörelsekapital	43,7	11,4	-11,8
Finansiering via nya lån	0,0	0,0	30,0
Finansiering via ökad skuldgrad	0,0	0,0	52,8
Årets nettoinvesteringar	21,7	12,9	38,9
Självfinansieringsgrad	100,0	100,0	77,1
Nettoinvesteringar/avskrivningar	122,7	142,6	191,6

Det finns olika nyckeltal för att bedöma investeringarnas finanseringsbild. Självfinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar mäter hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kan finansieras med interna medel. Är det en hög självfinansieringsgrad innebär det liten eller ingen ökning av låneskulden, vilket gör att det finansiella handlingsutrymmet inte påverkas negativt. Pajala kommuns självfinansieringsgrad är 77,1 % av årets investeringar.

Nyckeltalet, årets nettoinvesteringar genom avskrivningarna, visar förhållandet mellan investeringstakten och avskrivningarna. Är detta förhållande 100 % innebär det att återinvesteringarna sker i samma takt som avskrivningarna, är talet högre innebär det att investeringarna är högre än avskrivningarna. Pajala kommuns nyckeltal visar att investeringarna för året uppgår till 191,6 % av avskrivningarna, vilket är en ökning mot föregående år.

Kommunens olika investeringar redovisas under investeringsredovisningen.

Soliditet

Nyckeltal i mkr och procent (%)	2021	2022	2023
Soliditet (%)	48,4	50,6	45,2
Tillgångsförändring (mkr)	+38,2	+3,5	+1,3
Förändring av eget kapital (mkr)	32,3	13,5	-28,0

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme. Det visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel. Soliditeten stärks genom att minska skulder och öka resultatet. Pajala kommuns soliditet har minskat 5,4 procentenheter jämfört med föregående år vilket beror på det negativa resultatet.

Tillgångsförändringen är positiv med + 1,3 mkr mot föregående år vilket beror på en ökning av anläggningstillgångarna.

Kommunalskatt

Nyckeltal i procent (%)	2021	2022	2023
Kommunalskatt	23,40	23,40	23,40
Total skatt exkl. kyrkoskatt	34,74	34,74	34,74
Genomsnittlig skatt Norrbotten	33,91	33,91	33,91
Genomsnittlig skatt Sverige	32,27	32,24	32,24

Den totala kommunalskatten exklusive kyrkoavgift uppgick till 34,74 % vilket är högre än länet och riket. Inklusive kyrkoavgift uppgick skattesatsen till 36,24 %. Begravningsavgift och kyrkoavgiften uppgår till 1,51 %. Pajalas kommunalskatt var år 2023 på femte plats som en av Sveriges högsta skatter.

Likviditeten

Nyckeltal i procent (%) och mkr	2021	2022	2023
Balanslikviditet (%)	133	109	91
Rörelsekapitalet (mkr)	43,7	11,4	-11,8

De mått som kommunen använder för att mäta likviditeten, det vill säga betalningsberedskap på kort sikt, är balanslikviditet. Balanslikviditeten definieras som kvoten mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Kommunens målsättning är att den ska vara minst 100 %. Balanslikviditeten uppgick år 2023 till 91 % vilket innebär att kortsiktig betalningsförmåga minskat.

Rörelsekapital är samtliga omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder. Kommunens rörelsekapital har minskat med 23,2 mkr vilket till övervägande del beror på att omsättningstillgångarna minskat.

Kontroll**Finansiell målsättning, budgetföljsamhet och prognossäkerhet**

Nyckeltal i mkr	2021	2022	2023
Budgetavvikelse årets resultat	20,5	8,6	-28,5
Prognosavvikelse aug	-2,6	-1,1	-29,9
Varav prognosavvikelse aug nämnder	-7,5	-8,9	-34,0
Årets resultat	32,3	13,5	-28,0

Kommunen hade för år 2023 en målsättning om att resultatet ska vara 0,5 mkr vid årets slut och resultatet blev -28,0 mkr vilket är avvikelse om 28,5 mkr. Resultatet för nämnderna/utskotten blev -36 mkr mot budget.

Prognosen för helåret per augusti månad var ett totalt kommunresultat om -29,9 mkr medan prognosen för nämnder/utskott uppgick till -34,0 mkr.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen kap 11 § 1 stadgar att det i kommun och regioner skall ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer för god ekonomisk hushållning genom att sätta upp finansiella mål och verksamhetsmässiga mål för organisationen. De finansiella målen definierar hur kommunens finansiella ställning och utveckling skall se ut.

Pajala kommuns ekonomi ska vara uthållig och i balans och de finansiella målen för år 2023 var:

- Intäkterna överstiger kostnaderna i budget och resultat med ett mål på minst 2% över planperioden. ✗
- Verksamhetens nettokostnad är max 98 % över planperioden ✗
- Amorteringen ska öka och vara minst 7 mkr per år vid planperiodens slut. ✗
- Kassalikviditeten ska förbättras över planperioden. ✗

- Budgetföljsamheten ska vara 100 % på drift och investeringar ✗

Resultatet uppgick till -5,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, målet är därmed inte uppfyllt. Nettokostnadsandelen uppgår till 101,7 % vilket gör att det målet om att nettokostnadsandelen skall motsvara max 98 % inte är uppfyllt. Amorteringarna uppgår till 5,8 mkr vilket är en minskning jämfört med 2022. Förutsättningarna att målet om 7 mkr i amorteringar ska uppnås vid planperiodens slut ses som små då strategisk plan och budget för planperioden visar på stort lånebehov kommande år. Kassalikviditeten uppgår till 91% vilket är en minskning jämfört med 2022. Det innebär att målet inte uppnås och möjligheten att målet uppnås under planperioden ses som små då det föreligger stora investeringsbehov.

Den sammantagna bedömningen är att god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet varken uppnås för året eller för planperioden.

Verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning

Pajala kommuns prioriterade områden för 2023 var följande:

- Vård och omsorg ska ha hög tillgänglighet, god kvalitet och delaktighet – *delvis uppnått*
- Skapa goda förutsättningarna för lärande, fritid och framtidsmöjligheter – *delvis uppnått*
- Förvalta och utveckla våra tillgångar på ett hållbart och miljömedvetet sätt - *delvis uppnått*
- Alla ska ges god tillgång till kultur, fritid och friluftsliv – en livskraft i vår kommun - *delvis uppnått*
- Möjliggöra att fler människor och företag väljer att flytta och etablera sig i Pajala kommun – *delvis uppnått*
- Kommunen är en attraktiv arbetsgivare med hög service och professionalitet – *delvis uppnått*

Bedömningen av de strategiska mål som ligger till grund för denna bedömning presenteras utförligare under avsnittet målredovisning.

Inom sektor stöd och omsorg ska personalen ges möjlighet att delta vid schemaläggningen vilket bidrar till ökad delaktighet. Det planeras för trygghetsboendeplatser samt upphandling av välfärdsteknik för ordinarie boende. Dessa aktiviteter bidrar till bedömningen att målet *Vård och omsorg ska ha hög tillgänglighet, god kvalitet och delaktighet* är delvis uppnått.

Andelen elever som gått ut grundskolan med godkända betyg har ökat vilket bidrar till bedömningen att målet *Skapa goda förutsättningarna för lärande, fritid och framtidsmöjligheter* delvis uppnås.

Gällande målet att *Förvalta och utveckla våra tillgångar på ett hållbart och miljömedvetet sätt* pågår det inom fastighetssidan ett arbete för att minska fossilberoendet. Fossilt bränsle används endast i reservkraftsanläggningar samt oljepannor som back-up. Planering pågår för att möjliggöra elbilar vid kommande upphandling av fordon. Sammantaget blir bedömningen att målet delvis är uppnått.

Inom området *Alla ges god tillgång till kultur, fritid och friluftsliv – en livskraft i vår kommun* är kulturskolan fortsatt en prioriterad verksamhet med variation i sitt utbud. En omorganisation har skett under hösten gällande arbetet med minoritetsfrågor. Antalet förenings/bidragsansökningar har ökat under året. Sammantaget blir bedömningen att målet delvis är uppnått.

Antalet beviljade bygglov har ökat under året samtidigt som ca 50 nya företag etablerat sig i kommunen. Detta bidrar till att området *Möjliggöra att fler människor och företag väljer att flytta och etablera sig i Pajala kommun* bedöms som delvis uppnått.

Pajala kommun ska jobba med arbetsmiljö och hälsa på ett sådant sätt som möjliggör ett hållbart arbetsliv och en sund livsstil. Bland annat har en partsgemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud har genomförts. Målet att *Kommunen är en attraktiv arbetsgivare med hög service och professionalitet* bedöms som delvis uppnått.

Den sammantagna bedömningen är att god ekonomisk hushållning delvis uppnås i det verksamhetsmässiga perspektivet.

Sammanfattningsvis, då ingen av de finansiella målen bedöms vara uppfyllda för 2023 medan samtliga verksamhetsmässiga mål bedöms som delvis uppfyllda är vår bedömning att god ekonomisk hushållning endast uppnås till mindre del.

Balanskravsresultat

Kommunallagen kapitel 11 § 5 anger att budgeten skall vara upprättad på ett sådant sätt att intäkterna överskrider kostnaderna, det så kallade balanskravet som gäller från år 2000. Om ett visst räkenskapsår uppvisar ett negativt utfall i resultaträkningen skall det negativa resultatet och det egna kapitalet återställas under de närmaste tre åren. Balanskravet är dock endast en nedre gräns för vad som lagmässigt är tillåtet. För att uppnå en god ekonomisk hushållning som inte successivt försämrar den finansiella ställningen krävs en högre ambitionsnivå än ett nollresultat.

Pajala kommuns budget för år 2023 baserar sig på ett positivt resultat om 0,5 mkr där resultatet blev -28,0

mkr vilket är en negativ avvikelse om 28,5 mkr. Tabellen nedan visar att kommunen inte klarar balanskravet då årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -29,9 mkr. Årets balanskravsresultat uppgår efter ianspråktagande av resultatutjämningsreserven till -4,8 mkr. Kommunallagen 11 kap § 12 säger att om balanskravsresultatet är negativt ska det regleras under de närmast följande tre åren och att fullmäktige ska besluta om en åtgärdsplan för hur regleringen ska göras. Underskottet på 4,8 mkr kommer att inarbetas i budgetberedningen och återställas senast 2026.

Mkr	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat från resultaträkning	5,5	36,5	32,3	13,5	-28,0
- avgår – samtliga reavinster					
+ justering för reavinster enligt undantagsmöjlighet					
+/- justering av orealiserade vinster/förluster i värdepapper					
+/- Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-3,1	-1,6	-1,5	3,2	-1,9
+/- Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	2,4	34,9	30,8	16,7	-29,9
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv		-24,9	-0,2		
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv					25,1
Tidigare årsresultat					
Balanskravsresultat	6,4	10,0	30,6	16,7	-4,8
Ingående RUR		24,9	24,9	25,1	25,1
Utgående RUR		24,9	25,1	25,1	0,0

Väsentliga personalförhållanden

Här ges en redovisning av personalen sett ur ett ekonomiskt perspektiv. Av kommunens totala kostnader består 58 % av personalkostnader. Personalen är en viktig tillgång och bör därför lyftas fram.

Organisationen är från och med halvårsskiftet 2019 uppdelad enligt följande:

KS - Kommunstyrelsen (inkl. plan- och miljö samt Pajalaflygplats), BU - Barn och utbildning, SO - Stöd och omsorg, TS - Teknik och service

Från att ha ingått i KS redovisas Teknik och service som egen sektor från och med 2020. Från 2022 har Pajala flygplats flyttats från TS till KS. Detta innebär att jämförelsetal från tidigare år saknas för TS och inte blir korrekta för KS.

Könsfördelning tillsvidareanställda

Samtliga	2021	2022	2023
Kvinnor	77%	77%	77 %
Män	23%	23%	23 %

Chefer/ledare	2021	2022	2023
Kvinnor	70%	70%	65 %
Män	30%	30%	34 %

Av 646 månadsavlönade år 2023 var 77 % kvinnor och 23 % män. Fördelningen är densamma som tidigare. Bland den tillsvidareanställda personalen var andelen kvinnor 77 % och 23 % män. Ledningsgruppen bestod av sju kvinnor och fyra män.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad (ssg) % Månadsavlönade

Område	Kvinnor	Män	Totalt
Kommunstyrelsen	99,1	96,8	98,1
Barn och utbildning	97,5	93,8	96,5
Stöd och omsorg	91,8	92,9	92,0
Teknik och service	95,3	100,0	97,5
Samtliga	94,4	95,0	94,5

Kvinnor inom stöd- och omsorgsutskottet hade liksom tidigare mättillfällen lägst och män inom kommunstyrelsen hade högst sysselsättningsgrad.

Vad kvinnor tjänar i förhållande till männen

Lön	2020	2021	2022	2023
Procent	98,7	99,5	99,5	98,5
Kronor	-401	-155	-170	-478

Kvinnors genomsnittslön år 2023 var 98,5% (99,5 % 2022) av männens genomsnittslön. Skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittslön var -478 kr mindre för kvinnor än män.

Hälsa, friskvård och rehabilitering

Frisktal i procent (%)	Kvinnor	Män	Totalt
Kommunstyrelsen	48	73	58
Barn och utbildning	24	43	28
Stöd och omsorg	24	27	25
Teknik och service	24	42	33
Totalt	25	42	29

Andelen anställda utan sjukfrånvaro har minskat med jämfört med 2022. Frisktalerna har ökat för kommunstyrelsen samt barn och utbildning medan det minskat något för stöd och omsorg samt teknik och service.

Sjukfrånvaroredovisning

Sjukfrånvaro	2021	2022	2023
Totalt	6,9%	7,8%	7,5%
Kvinnor	7,8%	8,9%	8,4%
Män	3,8%	4,2%	4,2%
<29 år	5,7%	6,6%	6,6%
30-49 år	4,9%	6,3%	6,3%
>50 år	8,4%	8,9%	8,3%
>60 dagar	42,3%	39,5%	43,0%

Statistiken ovan avser andelen sjukfrånvarotimmar i förhållande till ordinarie arbetstid i timmar. Uppgiften mer än 60 dagar avser andelen av total sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron har på totalen minskat från 7,8 % till 7,5 % där minskningen har skett för kvinnor. Sjukfrånvaron har även minskat för kategorin >50 år medan långtidssjukskrivningen har ökat.

Personalomsättning

Orsak	2021	2022	2023
Nyanställningar	51	57	83
Avgångar totalt	77	117	101
-varav egen begäran	43	68	69
-varav pension	22	34	18
-varav annan orsak	12	15	14

Personalomsättningen beskriver hur många som avgått och rekryterats. I statistiken ovan ingår bara tillsvidareanställningar. Medarbetare som bytt tillsvidare-tjänst inom kommunen är inte inräknade, medan tidsbegränsat anställda som fått tillsvidareanställning är medräknade. 2023 anställdes 83 nya medarbetare tillsvidare. 2022 var det 57. Under året avslutades 101 anställningar.

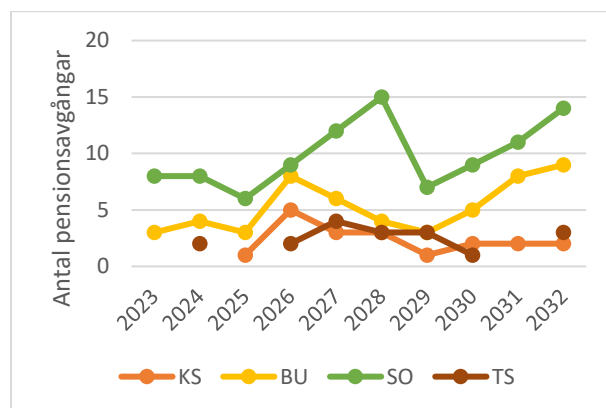
Åldersstruktur

Åldersspann	2021	2022	2023
<29 år	46	51	47
30–39 år	83	83	92
40–49 år	121	112	113
50–59 år	174	179	119
60–99 år	124	143	132
Totalt	548	568	503

Störst ökning har skett inom åldersgruppen 50-59 år medan gruppen 60- minskade med 11 vilket kan härledas till pensionsavgångar. Medelåldern uppgick för 2023 till 49 år vilket är detsamma som för 2022.

Prognos för pensionsavgångar

Följande figur visar när medarbetare inom respektive sektor uppnår 65 års ålder. De som redan fyllt 65 år och arbetar kvar ingår inte. Utifrån detta kan vi försöka uppskatta förväntat antal pensionsavgångar.

Det är svårt att göra pensionsprognoser då många medarbetare förväntas arbeta till 69, men har möjlighet att sluta tidigare. Det är enda säkra att Pajala kommun kommer att behöva ersätta en hel del kompetens under de närmaste tio åren.

Förväntad utveckling

Samlad bedömning av årets räkenskaper

Balansen mellan intäkter och kostnader under året är betydligt sämre än de två tidigare åren, vilket beror på en lägre resultatnivå detta år. Kommunen har ett resultat om -5,2 % som andel av skatter och generella statsbidrag vilket är långt under SKR:s rekommendation om 2 % för att uppnå god ekonomisk hushållning. Med detta resultat kommer kommunens finansiella mål om 1 % av skatteintäkter och bidrag och målet för nettokostnadsandelen över planperioden att uppfyllas.

Pajala kommun har totalt aktiverat 98,9 mkr varav 37,3 mkr härrör till 2023. Färdigställandet av avloppsreningsverket står för ca 60 mkr och är ett investeringsprojekt som pågått under flertalet år.

Kommunens kapacitet har försämrats senaste året. Försämringen beror främst på att skuldsättningen ökat då kommunen upptagit ett nytt lån under 2023. Soliditeten och långsiktig betalningsförmågan har därmed försämrats. Det planeras dock fortfarande för amorteringar de närmaste åren. Med bakgrund av att 2023 års samt ett fattat beslut att investera i ett badhus kommer det totala låneutrymmet att minska, vilket påverkar kommunens framtida kapacitet. Om någon ytterligare större investering som kräver lånefinansiering skulle vara aktuell kan det vara svårare att beviljas lån eller svårare att klara av att hantera kostnaden av lånen i den löpande driften. Att binda fast sig i lånekostnader minskar också flexibiliteten i ekonomiska prioriteringar. På grund av att kommunalskatten är bland det högsta i Sverige så är utrymmet att öka kommunalskatten och därmed kommunens intäkter begränsad.

2023 år underskott har försämrat den kortsiktiga betalningsförmågan varvid likviditetsplanering blivit allt viktigare. Räntorna har stigit under året vilket påverkar kostnaden. Ökade räntor kommer att kräva mycket god planering vid omläggning av lån samt höjd i budgetarbetet för räntehöjningar. Ökningen av lån, i och med reningsverket och eventuellt badhus, kommer belasta kommunens räkenskaper hårdare med amortering och räntor under år 2024 och framåt. Detta kräver större hänsyn i den ekonomiska planeringen framåt. Borgensåtagandena står stabilt och bedöms inte vara någon risk, även om koncernens bolag möts av större utmaningar med försämrade resultat som följd. Pensionskostnaderna har ökat kraftigt under 2023 vilket främst beror på inflationsuppgången.

Kontrollen över den ekonomiska utvecklingen för året bedöms som osäker eftersom budgetföljsamheten i nämnderna/utskotten inte varit god. Sammantaget krävs både politiska beslut samt bättre budgetföljsamhet och kontroll över tid för att säkerställa långsiktig god ekonomisk hushållning.

Förväntad utveckling

De senaste årens inflations- och ränteuppgång har lett till en ekonomisk inbromsning och svensk BNP faller. Nästa år väntas enligt SKR en svag uppgång (+1 procent) men Sverige befinner sig fortfarande i lågkonjunktur. När omvärldsekonomin repar sig 2025 och 2026 förväntas återhämtningen bli större.

Inflationen är på väg ned även om det går trögt. Nedgången innebär dock inte sänkta priser utan en stabilisering av den nya höga prisnivån. Prisökningar och räntehöjningar påverkar alla sektorer i ekonomin. Bostadsbyggandet påverkas kraftigt och antalet påbörjade lägenheter minskade i Sverige med nästan 60 procent första halvåret 2023 jämfört med samma period 2022. Även investeringarna i näringslivet har nationellt minskat under 2023.

Tittar vi på Pajala kommun så har positiva besked gällande gruvans framtid kommit. Det råder dock brist på bostäder vilket blir kännbart i kommunen om entreprenörer drar sig för att investera givet det höga ränteläget.

Pajala kommun har liksom många andra aktörer en utmaning med kompetensförsörjning inom vissa områden och kommunen har stora investeringar som måste hanteras framöver, framför allt vad gäller den tekniska infrastrukturen, men också vad gäller fastigheter. Kommunen har också en åldrande befolkning vilket ställer allt högre krav på den kommunala servicen. Sammantaget innebär dessa faktorer att kommunen är i stort behov av en om inte växande befolkning, åtminstone inte en befolkningsminskning.

Helhetsbedömningen är att det finns flertalet risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet i framtiden.

Sammanställd redovisning | Koncern

En väsentlig del av Pajala kommuns verksamhet bedrivs i andra former än via nämnder och utskott. För att få en helhetsbild av kommunens verksamhet och engagemang är det angeläget att tillämpa en sammanställd redovisning och redovisa konsolideringsenhetens resultat och finansiella ställning. Pajala kommun, Pajalabostäder AB och Pajala Värmeverk AB utgör tillsammans en konsolideringsenhet.

Pajalabostäder AB

Bolaget ägs till 100 % av Pajala kommun. Bolaget är ett allmännyttigt bostadsföretag med verksamhet inom Pajala kommun. Bolagets verksamhetsinriktning är att äga, förvalta och förvärva fastigheter och tomträtter samt bygga bostäder, affärslokaler och kollektiva anordningar. Bolaget förvaltar även kommunens verksamhetsfastigheter.

Pajala Värmeverk AB

Bolaget ägs till 100 % av Pajala kommun. Bolaget bildades för att skapa förutsättningar för en stabil biobränslemarknad i regionen och vara en aktiv part i koncernens energihantering. Bolagets affärsidé är att erbjuda fjärrvärme som är miljövänligt producerad till ett konkurrenskraftigt pris.

Årets resultat för bolagen i koncernen

mkr	2021	2022	2023
Pajala kommun	32,3	13,5	-28,0
Pajalabostäder AB	2,8	1,5	-1,9
Pajala Värmeverk AB	0,0	-1,4	-0,6
Totalt	35,1	13,7	-30,5

Sammanställd redovisning finansiella nyckeltal

Resultat och kapacitet	2021	2022	2023
Nettokostnadsandel (%) *	93	97	106
Självfinansieringsgrad investering (%)	100	39	4
Soliditet (%)	34	41	37
Balanslikviditet (%)	129	109	88
Investeringsvolym (mkr)	45	63	52
Bruttoomslutning (mkr)	591	627	696
Balansomslutning (mkr)	728	724	720

*Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

Ekonomi

Resultatet för Pajalabostäder AB blev ett underskott på 1,9 mkr. Underskottet kan hänföras till för låg hyressättning eftersom kostnadsökningarna för första halvåret 2023 inte kunde beaktas i hyreshöjningarna. Bland annat har räntan gått från 0,5% till 4,5% på delar av lånen, fjärrvärmepriset har höjts med 14% och anläggningsmaskinindex ökade med 24% oktober 2022. Därtill uppstod retroaktiva soptömningskostnader för åren 2021–2022 med ungefär 0,5 mkr.

Hyreshöjningen blev i genomsnitt 3,82% och gäller från 1 juli 2023 till 30 juni 2024.

Resultatet för Pajala Värmeverk AB blev ett underskott på 0,8 mkr före skatt, en avvikelse med -1,3 mkr. Bolagets intäkter var totalt 20,2 mkr varav försäljning av värme utgjorde 20,0 mkr, en ökning med 2,9 mkr mot föregående år. Ökning kommer främst från högre taxa men även från att årsmedeltemperatur höll sig kring SMHI:s normalperiod 1991–2020. Bränslekostnader avviker från budget med -0,3 mkr eller 3,4%, vilket är 0,9 mkr mer än år 2022. Hantering av bränsle har ökat i takt med att bolaget köper in större andelar stamved som behöver flisas och transporteras. Flisningskostnaden blev 1,2 mkr år 2023, 0,9 mkr mer än år 2022. Vilket ger en total kostnadsökning för bränsle på mer än 2,0 mkr.

Måluppfyllelse

Målredovisning

Gällande målredovisning utöver finansiella mål har kommunfullmäktige fattat beslut om prioriterade områden med nya strategiska verksamhetsmässiga mål med tillhörande indikatorer. För en uppföljning av indikatorerna se bilaga 1.

Vård och omsorg ska ha hög tillgänglighet, god kvalitet och delaktighet

Strategiska mål:

- *En diversifierad boendestruktur finns tillgänglig bland de äldre i Pajala kommun.* ●
Kommentar: Det finns behov av fler andra slags boendeplatser. Plan för att åtgärda finns med trygghetsboende. Målet bedöms som delvis uppnått.
- *Ökad delaktighet vid arbetstidsläggning.* ●
Kommentar: personalen ska ges möjlighet att vara delaktiga vid schemaläggning. Målet ska arbetas vidare med under 2024 med olika mätindikatorer. Målet bedöms vara delvis uppnått.
- *Ökad användning av digitala hjälpmedel.* ●
Kommentar: Det krävs mer uppföljning av användning av digitala hjälpmedel. Det som finns nu är Reizor (att använda vid lyft), toveltaffel och smart TV. Upphandling av välfärdsteknik för ordinärt boende kommer att påbörjas under 2024. Målet bedöms som delvis uppnått.

Skapa goda förutsättningar för lärande, fritid och framtidsmöjligheter.

Strategiska mål:

- *Andelen elever som går ut grundskolan med godkända betyg ska öka.* ●
Kommentar: Pajala kommun ligger högst i Norrbotten tillsammans med Älvsbyn när det gäller andelen elever i åk9 som nått betygskriterier i alla ämnen – 88% - i jämförelse med riket 71%. Vi har även de tre senaste läsåren haft en hög andel elever som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet – 88-90%. Meritvärdet för 2023 års avgångselever är 234 poäng vilket är ett mycket gott resultat. Bland Norrbottens kommuner så är det endast Jokkmokk som uppvisar ett högre meritvärde, 248 och i jämförelse med riket 224.

Meritvärdet för pojkar i åk9 i kommunen har ökat de tre senaste åren.

Elevernas resultat har förbättrats de tre senaste åren bland annat genom insatsen Samverkan för bästa skola. Det har skett genom skolornas organisering för ökat kollegialt lärande med undervisningsnära handledning i t.ex. språk och kunskapsutvecklande arbetsätt, lässtrategier och ledarskap i klassrummet. En högre grad av ledning och stimulans och extra anpassningar med täta prognoser och uppföljning. Vi ser en positiv skolutveckling med ledning av rektorer och elevhälsochef och med stöd av kommunens förstelärare.

Förskolorna har trots stora utmaningar att bemanna verksamheterna utvecklat förmågan att analysera sin undervisning, ökat barnens delaktighet och inflytande. Målen med tillhörande indikatorer har reviderats helt i november 2023 då de inte var i överensstämmande med den beslutade strategiska planen för Pajala kommun 2023. Målet bedöms som uppnått.

- *Andelen elever som går vidare till högre utbildning ska öka.* ●

Kommentar: Utbildningsnivån är betydligt högre i storstäder och storstadsnära kommuner jämfört med mindre städer och landsbygdskommuner. I storstadsområdena är knappt fyra av tio högutbildade medan andelen är hälften så stor i mindre städer och landsbygdskommuner. I Pajala såväl som i Norr- och Västerbotten finns goda möjligheter till arbete och med relativt höga löner inom industrin. Detta är en bidragande faktor till att andelen elever från gymnasiet går vidare till högre studier är låg. En annan bidragande faktor är möjlighet till studier på distans. I Pajala kommun försöker vi stimulera till studier genom att erbjuda stipendium för 15 studenter årligen för studier till lärare i förskola och skola. Målet bedöms som ej uppnått.

- *Fritidsutbudet ska öka.* ●
Kommentar: Pajala Hästkraft Ryttarförening har genom stöd från kommunen utvecklat sin verksamhet under året bland annat genom att starta upp en ungdomssektion. Utöver det så är ju utegymmet en anläggning som invigts

under 2023. Det finns även Tennisförening (Pajala Tennisklubb) som startat upp under året samt att basketen startats upp via Pajala IF. Sportoteket är ju ytterligare något som startats upp under året som möjliggör för fler att prova på olika idrottsaktiviteter utan kostnad. Utöver det så har vi genom strategiska satsningar fått medel för att reparera ishockeyrinken i Täreändö för att göra det möjligt att spela hockey där. Målet bedöms som uppnått.

Förvalta och utveckla våra tillgångar på ett hållbart och miljömedvetet sätt.

Strategiska mål:

År 2035 ska Pajala kommuns verksamheter vara fossiloberoende. ●

Kommentar: Inom fastighetsområdet pågår ett aktivt arbete med att minska elförbrukningen och det finns även ett internt mål om att uppvärmning inte ska ske med fossila bränslen. Inom fastighetssidan finns förutsättningar för att målet kan uppnås till 2035. De andra stora området som är fossilberoende är för de transporter som sker inom kommunen. Det finns ett stort antal fordon där det idag inte finns lämpliga alternativ till fossila bränslen. Planering pågår för att möjliggöra för elbilar vid kommande upphandling av fordon. Målet bedöms vara delvis uppnått.

- Öka användningen av fossilfri energi i kommunens fastigheter. ●

Kommentar: Det enda där fossilt bränsle kan förekomma är reservkraftsanläggningarna samt oljepannor för backup och dessa kan ersättas med HVO. Ersättningar från pellets har skett med miljövänlig el på Tallgården och Täreändö C skola. Målet bedöms uppnått.

- Öka tillgången på laddstolpar inom kommunens gränser. ●

Kommentar: Bygg och miljö bör ta fram en laddinfrastruktur för hela kommunen. Inom PbAB har man börjat med detta. Berörda verksamheter har försetts med laddmöjligheter i anslutning till kommunala anläggningar. Målet bedöms delvis uppnått.

Alla ska ges god tillgång till kultur, fritid och friluftsliv – en livskraft i vår kommun.

Strategiska mål:

- Kulturskolan ska fortsatt vara prioriterad med variation i sitt utbud. ●

Kommentar: Antalet ämnesområden inom kulturskolan uppgår till fem vilket är oförändrat från 2022. Kulturskolan fortsätter att vara avgiftsfri. Antalet elever som deltar har ökat jämfört med föregående år. Målet bedöms som uppnått.

- Vi ska genom stöd till föreningar och evenemang stötta en fortsatt bred verksamhet, med ett tydligt jämställdhetsperspektiv. ●

Kommentar: Målet bedöms som uppfyllt.

- Vårt åtagande som förvaltningskommun för meänkieli och finska ska vi aktivt främja och skydda, särskilt barn och äldres rätt till sitt arvsspråk och minoritetskultur. ●

Kommentar: Inom förskolan genomförs textsagoläsning på Meänkieli och på biblioteket har språkcaféer genomförts. Minoritetsfrågor har omorganiserats i november 2023. Målet bedöms som delvis uppnått.

Möjliggöra att fler människor och företag väljer att flytta och etablera sig i Pajala kommun.

Strategiska mål:

- Öka inflyttning och tillgängliggöra tomter i hela kommunen. ●

Kommentar: Hej Hemby har under 2023 erbjudit inflyttarservice till personer som vill flytta till kommun och rådgivning till fastighetsägare som vill hyra ut eller sälja. Projektet har även haft ett tätt samarbete med lokala företag och jobbat mer intensivt mot den jobbsökande målgruppen. Tomtportal för att synliggöra lediga kommunala tomter i stora delar av kommunen. Målet bedöms som delvis uppnått.

- Öka bostadsbeståndet under planperioden. ●

Kommentar: Antalet beviljade bygglov har ökat. Målet bedöms som uppnått.

- Öka tillväxten av befintliga och etableringen av nya företag i kommunen. ●

Kommentar: Under året har ca 50 nya företag etablerats i kommunen. Målet bedöms uppnått.

- *I utbildningar och kompetenshöjande åtgärder har det lokala arbetsmarknadsbehovet särskilt beaktats.* ●

Kommentar: Det har anordnats en näringslivsträff för skolan under 2023 där det har getts möjlighet för näringslivet att träffa gymnasieelever. Inom skolan betalas det stipendier för medarbetare som vill öka sin kompetens. Inom stöd och omsorg ges personal möjlighet att kompetenshöja sig inom det så kallade Äldreomsorgslyftet. Målet bedöms som delvis uppnått.

Kommunen är en attraktiv arbetsgivare med hög service och professionalitet.

Strategiska mål:

- *Service och tillgänglighet för medborgarna ska öka.* ●

Kommentar: Service och tillgänglighet för badhuset har varit stängt. Under 2023 har nyhetsbrev till föreningar börjat skickas ut med kommunal information. Näringsliv och tillväxtkanal på facebook där vi går ut med information, fortsatt utskick av nyhetsbrev till näringslivet. Gällande fysisk tillgänglighetsanpassning för funktionshindrade ligger kommen bra till. Alla webbsidor är tillgänglighetsanpassade.

- *Kommunen ska vara ett föredöme då det kommer till attraktionskraft, jämställdhet och arbetsmiljö.* ●

Kommentar: Under året har en medarbetarenkät genomförts. Det övergripande resultatet överensstämmer med resultatet från medarbetarenkäten från 2021. Heltidsresan har fortsatt och fler har idag möjlighet att arbeta heltid jämfört med föregående år. Svårighet att rekrytera indikerar minskad attraktionskraft. Satsningen på mentorskap på IFO har ökat attraktiviteten inom verksamheten.

- *Kompetensutveckling för att möta utvecklingen och behoven hos medborgare och medarbetare.* ●

Kommentar: Kompetensförsörjningsplanen för Pajala kommun med gemensamma riktlinjer för kompetensförsörjning gäller 2021–

2024. Planen kompletteras med en handlingsplan med aktiva åtgärder. Feriejobb är ett led i arbete med framtida personal- och kompetensförsörjning. Alla skolungdomar som under våren 2023 gått ut första eller andra året på gymnasiet erbjöds feriearbete sommaren 2023. För att underlätta introduktionen för nyanställda tas guider och instruktionsfilmer kontinuerligt fram för gemensam information för nyanställda. Det finns mallar för introduktionsplan för både nya medarbetare och nya chefer. Ytterligare insatser görs genom deltagande i olika arbetsmarknads och rekryteringsmässor. Utöver detta gör respektive sektor egna kompetensförsörjningsinsatser. Inom stöd och omsorg har en satsning genomförts i demens- och dokumentationsutbildning dessutom har en språksatsning genomförts. Äldreomsorgslyftet innebär att medarbetare kan utbilda sig till undersköterskor.

- *Kompetensutveckling för att möta utvecklingen och behoven hos medborgare och medarbetare.* ●

Kommentar: Pajala kommun ska jobba med arbetsmiljö och hälsa på ett sådant sätt som möjliggör ett hållbart arbetsliv och en sund livsstil. Den partsgemensamma arbetsmiljöutbildningen för chefer och skyddsombud som Sunt arbetsliv (den partsgemensamma plattformen för arbetsgivare och fackförbund inom kommunal och regional verksamhet) genomfördes under januari och februari 2023 där 25 personer deltog. Arbetsmiljöarbetet följs upp årligen genom enkät till chefer och skyddsombud samt tillgänglig statistik över arbetsmiljöavvikelser. Sett utifrån parametern arbetsmiljöavvikelser bedöms målet vara delvis uppnått.

Resultaträkning

Mkr	Not	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Budget 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Verksamhetens intäkter	1	113,1	121,9	105,5	150,8	160,4
Verksamhetens kostnader	2, 3	-599,2	-667,6	-609,8	-626,6	-696,3
Avskrivningar	4	-18,4	-18,4	-20,2	-27,4	-27,5
Verksamhetens nettokostnad		-504,2	-564,2	-524,5	-503,1	-563,4
Skatteintäkter	5	306,8	322,0	311,5	306,8	322,0
Generella statsbidrag och utjämning	6	214,2	214,7	214,7	214,2	214,7
Verksamhetens resultat		16,8	-27,5	1,7	17,9	-26,7
Finansiella intäkter	7	3,4	5,1	1,3	3,2	5,1
Finansiella kostnader	8	-6,7	-5,6	-2,5	-7,9	-9,3
Resultat efter finansiella poster		13,5	-28,0	0,5	13,3	-30,9
Extraordinära poster (netto)						
Jämförelsestörande poster	9					
Bokslutsdispositioner					0,3	0,3
Skatt					0,1	0,2
Årets resultat	10	13,5	-28,0	0,5	13,7	-30,5

Balansräkning

Mkr	Not	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Tillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	0,8	0,6	1,2	1,0
Materiella anläggningstillgångar	11	379,4	399,6	556,1	578,7
Finansiella anläggningstillgångar	12	12,0	12,6	9,4	10,1
Summa anläggningstillgångar		392,2	412,7	566,7	589,8
Förråd		1,8	1,7	4,0	3,7
Exploateringsfastigheter	13	6,0	6,0	6,0	6,0
Kortfristiga fordringar	14	70,7	69,2	74,7	72,1
Kortfristiga placeringar	15	39,0	40,9	39,0	41,0
Kassa och bank		24,2	4,7	33,3	6,8
Summa omsättningstillgångar		141,7	122,5	157,0	129,7
SUMMA TILLGÅNGAR		533,9	535,2	723,6	719,5
Eget kapital och skulder					
Eget kapital	16				
Årets resultat		13,5	-28,0	13,7	-30,5
Justering av Eget kapital ingående värde					
Övrigt eget kapital		256,6	270,1	281,6	295,2
Summa eget kapital		270,1	242,1	295,2	264,7
Avsättningar	17				
Avsättning till pensioner		8,6	8,6	8,6	8,6
Avsättning löneskatt		2,1	2,1	2,1	2,1
Ersättningsfond				0,0	0,0
Summa avsättningar		10,7	10,7	10,7	10,7
Skulder					
Långfristiga skulder	18	122,8	148,1	274,1	296,4
Kortfristiga skulder	19	130,3	134,3	143,6	147,7
Summa skulder		253,1	282,4	417,7	444,1
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		533,9	535,2	723,6	719,5
Panter och ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser inkl. särskild löneskatt		166,8	166,8	166,8	166,8
Ansvar- och borgensförbindelser	20	154,5	152,3	154,5	154,5
Summa ansvarsförbindelser		312,3	319,1	312,3	319,1

Kassaflödesanalys

		Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Mkr					
Löpande verksamhet					
Årets resultat		13,5	-28,0	13,7	-30,5
Justering för ej likviditetspåverkande poster*		14,3	18,1	33,4	26,4
<i>Medel från verksamhet före förändring av rörelsekapital</i>		<i>27,8</i>	<i>-9,9</i>	<i>47,1</i>	<i>-4,1</i>
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	Not 14	-13,4	1,5	-13,8	2,6
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga varulager		0,4	0,1	-0,2	-0,3
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	Not 19	3,4	4,0	-8,9	4,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		18,2	-4,3	24,2	2,3
Investeringsverksamhet					
Investering i immateriella anläggnings-tillgångar	Not 11	0,0	0,0	0,0	-0,1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar					
Investering i materiella anläggnings-tillgångar	Not 11	-57,4	-38,9	-62,4	-50,1
Försäljning av materiella anläggnings-tillgångar		-0,3	-0,6	0,3	-0,6
Investering i finansiella anläggnings-tillgångar		-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Försäljning av finansiella anläggnings-tillgångar					
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-58,3	-40,1	-62,7	-51,5
Finansieringsverksamhet					
Nyupptagna lån			30,0		30,0
Amortering av långfristiga skulder	Not 18	-6,1	-5,1	-13,0	-7,3
Förändring av långfristiga fordringar					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-6,1	24,9	-13,0	22,7
ÅRETS KASSAFLÖDE		-46,2	-19,5	-51,5	-26,5
Likvida medel vid årets början		70,4	24,2	84,8	33,3
Likvida medel vid årets slut		24,2	4,7	33,3	6,8
Förändring likvida medel		-46,2	-19,5	-51,5	-26,5
*Specifikation av ej likviditetspåverkande poster					
Justering för av- och nedskrivningar		18,4	18,4	27,4	27,5
Justering för gjorda avsättningar		-0,5	0,0	-0,5	0,0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		-3,6	-0,3	6,5	-1,0

Noter

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Intäkter	121,3	132,9	186,6	204,6
Varav bidrag och kostnadsersättning Staten mot- part 810	9,1	9,8	9,1	9,8
Avgår interna poster	-8,2	-11,0	-8,2	-11,0
Avgår elimineringar			-27,5	-33,2
Summa	113,1	121,9	150,9	160,4

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Kostnader	607,4	678,7	662,3	740,5
Avgår interna poster	-8,2	-11,0	-8,2	-11,0
Avgår elimineringar			-27,5	-33,2
Summa	599,2	667,7	626,6	696,3

Not 3 Leasingkostnader kommunen	2022	2023	2024	2025	2026
Bilar	3,0	2,5	2,0	i.u	i.u
Datorer	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7
Kopieringsmaskiner	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa	3,8	3,4	3,0	1,0	1,0

Skälet till att Pajala kommun avviker från rekommendation R5 Leasing beror på att kommunen klassificerat leasingen som operationell.

Pajala kommun är beslutade att nyttja Adda Inköpscentrals ramavtal Fordon 2022 för sitt inköp av fordon. Pajala kommun har ännu inte avropat från ramavtalet men är på gång att göra det preliminärt under mars månad 2024. När leverans sker kan inte kommunen bedöma därav lämnas inga uppgifter år 2025 och 2026. Uppgiften 2024 är lägre och kommunen har löst ut fordon.

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 4 Avskrivningar				
Maskiner och inventarier	5,3	4,7	6,5	5,7
Fastigheter och tekniska anläggningar	13,1	13,7	20,9	21,5
Summa	18,4	18,4	27,4	27,2

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 5 Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	297,9	315,8	297,9	315,8
Preliminär slutavräkning innevarande år	7,0	4,6	7,0	4,6
Definitivslutavräkning föregående år	1,9	1,6	1,9	1,6
Summa skatteintäkter	306,8	322,0	306,8	322,0

	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2022	2023	2022	2023
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	86,0	86,0	86,0	86,0
Strukturbidrag	26,6	26,3	26,6	26,3
Regleringsbidrag	16,5	13,8	16,5	13,8
Kostnadsutjämningsbidrag	68,2	73,2	68,2	73,2
Utjämningsbidrag LSS	0,1	0,0	0,1	0,0
Regleringsavgift	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgift LSS utjämning	0,0	-1,0	0,0	-1,0
Kommunal fastighetsavgift	13,1	13,5	13,1	13,5
Generella bidrag fr staten	3,7	2,9	3,7	2,9
Summa generella statsbidrag och utjämning	214,2	214,7	214,2	214,7

	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2022	2023	2022	2023
Not 7 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,3	0,7	0,3	0,9
Aktieutdelning	0,0	0,0	0,0	0,0
Reavinster fonder	1,0	0,1	1,0	0,1
Intäkt värdering fonder (verkligt värde)	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster (verkligt värde)	1,8	4,0	1,8	4,0
Ersättning borgensavgift	0,2	0,2	0,2	0,2
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,1	0,1	0,1
Avgår elimineringar			-0,2	-0,2
Summa	3,4	5,1	3,2	5,1

	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2022	2023	2022	2023
Not 8 Finansiella kostnader				
Räntekostnader lån	1,2	3,1	2,3	
Reaförlust fonder	0,4	0,0	0,4	0,0
Orealiserade förluster (verkligt värde)	4,9	2,2	4,9	2,2
Övriga finansiella kostnader	0,2	0,3	0,4	0,5
Avgår elimineringar			-0,2	-0,2
Summa	6,7	5,6	7,9	9,3

	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2022	2023	2022	2023
Not 9 Jämförelsestörande poster				
Intäkter				
Fastighetsavgift tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0
Anläggningstillgångar försäljningspris	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader				
Anläggningstillgångar bokfört värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Rättning fel IB avsättning pension tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0

Ekonomisk redovisning

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 10 Årets resultat				
Årets resultat enligt resultaträkningen	13,5	-28,0	13,7	-30,5
	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 11 Materiella anläggningstillgångar				
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Ingående bokfört värde	1,3	0,9	1,7	1,2
Nyanskaffningar	0,0		0,0	0,1
Försäljningar				
Omklassificering				
Årets avskrivning	-0,4	-0,3	-0,5	-0,4
Utgående bokfört värde	0,9	0,6	1,2	0,9
Avskrivningstid 5 år				
<i>Mark</i>				
Ingående bokfört värde	11,2	10,9	16,8	16,5
Nyanskaffningar				
Försäljningar	-0,3	-0,6	-0,3	-0,6
Omklassificering				
Utgående bokfört värde	10,9	10,3	16,5	15,9
Byggnader och tekniska anläggningar				
<i>Verksamhetsfastigheter</i>				
Ingående bokfört värde	143,2	139,8	314,3	306,7
Nyanskaffningar	2,4	5,6	5,7	15,5
Försäljningar				
Omklassificering				
Utrangering				
Årets avskrivning	-5,8	-5,9	-13,6	-13,9
Utgående bokfört värde	139,8	139,5	306,7	308,6
Avskrivningstid 10 - 50 år				
<i>Anläggningar affärsdrivande</i>				
Ingående bokfört värde	49,4	50,5	49,5	50,5
Nyanskaffningar	3,8	65,6	3,8	65,6
Försäljningar				
Omklassificering				
Årets avskrivning	-2,7	-3,1	-2,8	-3,1
Utgående bokfört värde	50,5	113,0	50,5	113,0
Avskrivningstid 10 - 50 år				

Ekonomisk redovisning

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 11 fortsättning				
<i>Publika anläggningar</i>				
Ingående bokfört värde	43,7	44,0	43,7	44,0
Nyanskaffningar	2,4	1,0	2,4	1,0
Försäljningar				
Omklassificering				
Årets avskrivning	-2,1	-2,2	-2,1	-2,2
Utgående bokfört värde	44,0	42,8	44,0	42,8
Avskrivningstid 10 - 40 år				
<i>Övriga fastigheter</i>				
Ingående bokfört värde	44,4	43,8	44,4	43,9
Nyanskaffningar	1,9	12,1	1,8	12,1
Försäljningar				
Omklassificering				
Årets avskrivning	-2,5	-2,5	-2,4	-2,5
Utgående bokfört värde	43,8	53,4	43,9	53,5
Avskrivningstid 10 - 50 år				
<i>Maskiner, inventarier och konst</i>				
Ingående bokfört värde	33,1	30,6	36,7	34,7
Nyanskaffningar	2,4	14,6	4,0	16,0
Omklassificering				
Utrangering				
Årets avskrivning	-4,9	-4,4	-6,0	-5,4
Utgående bokfört värde	30,6	40,8	34,7	45,3
Avskrivningstid 3 – 20 år				
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar				
Pågående investeringar				
Ingående bokfört värde	15,3	59,8	15,3	59,8
Nyanskaffningar	44,5	7,1	44,5	7,1
Årets aktivering		-67,1	0,0	-67,1
Utgående bokfört värde	59,8	-0,2	59,8	-0,2
Summa anläggningstillgångar	380,2	400,2	557,3	579,7
Pågående investeringar avskrivs ej				

Ekonomisk redovisning

Not 12 Finansiella anläggningstillgångar	Röstandel	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Aktier dotterbolag					
Pajalabostäder AB	100 %	2,0	2,0	2,0	2,0
Pajala Värmeverk AB	100 %	7,3	7,3	7,3	7,3
Avgår elimineringar				-4,0	-4,0
Aktier och andelar övriga					
Kommuninvest Ekonomisk förening		0,8	0,8	0,8	0,8
Filmpool Nord AB		0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga		0,3	0,3	0,3	0,3
Långfristiga fordringar					
Kommuninvest Ekonomisk förening		1,5	2,1	1,5	2,1
Övriga långfristiga fordringar		0,0	0,0	0,0	0,1
Uppskjutna skattefordringar		0,0	0,0	1,3	1,4
Summa		12,0	12,6	9,4	10,1

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 13 Exploateringsfastigheter				
<i>Exploateringsmark</i>				
Ingående bokfört värde	6,0	6,0	6,0	6,0
Nyanskaffningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar/omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	6,0	6,0	6,0	6,0

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 14 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	7,8	9,9	14,2	14,0
Förutbetalda kostnader	20,0	17,5	21,1	18,5
Upplupna intäkter	6,3	3,9	6,4	7,1
Pågående projekt	0,8	1,3	0,8	1,3
Upplupna skatteintäkter	7,8	8,2	7,8	8,2
Skattekonto och moms	11,0	10,7	11,0	11,3
Fordran särskild löneskatt	1,3	0,0	1,3	0,0
Slutavräkning skatter	15,7	13,2	16,5	13,7
Fordran Pajalabostäder AB	0,0	4,5	0,0	4,5
Diverse kortfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgår eliminering			-4,4	-6,4
Summa	70,7	69,2	74,7	72,1

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 15 kortfristiga placeringar				
Diskretionär portföljförvaltning				
Aktier placering Sverige och Europa	9,6	9,6	9,6	9,6
Värdereglering aktier	-1,9	2,1	-1,9	2,1
Obligationer	29,8	8,6	29,8	8,6
Värdereglering obligationer	1,5	-0,6	1,5	-0,6
Fasträntekonto		21,2		21,2
Summa	39,0	40,9	39,0	
	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 16 Eget kapital				
Eget kapital vid årets början	256,6	270,1	281,6	295,2
Årets resultat	13,5	-28,0	13,7	-30,5
Summa	270,1	242,1	295,2	264,7
	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 17 Avsättning till pensioner				
<i>Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt</i>	11,2	10,7	11,2	10,7
Nyintjänad pension, varav	0,0		0,0	
- förmånsbestämd avtalspension	0,0		0,0	
- särskild avtalspension	0,0	-0,1	0,0	-0,1
- efterlevande pension	0,0		0,0	
- övrigt	0,0		0,0	
Årets utbetalning	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Ränte- och basbeloppsuträkning	0,2	0,8	0,2	0,8
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0		0,0	
Övrig post	0,2	0,1	0,2	0,1
Byte tryggnad	0,0		0,0	
Förändring av löneskatt	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Korrigeringspost avrundning	0,0		0,0	
<i>Utgående avsättning till pensioner inkl. löneskatt</i>	<i>10,7</i>	<i>10,7</i>	<i>10,7</i>	<i>10,7</i>
Ersättningsfond – Pajalabostäder AB			0,0	
Summa avsättning till pension inkl. löneskatt	10,7	10,7	10,7	10,7
Aktualiseringsgrad/utredningsgrad, %	99	99	99	99
Ansvarsförbindelse				
<i>Ingående ansvarsförbindelse inklusive löneskatt</i>	179,0	166,8	179,0	166,8
Ränte- och basbeloppsuppräknig	4,0	11,1	4,0	11,1
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Nyintjänad pension	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Årets utbetalningar	-11,0	-11,5	-11,0	-11,5
Övrig post	-2,5	0,7	-2,5	0,7
Byte av tryggnad	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring löneskatt	-2,4	0,0	-2,4	0,0
<i>Utgående ansvarsförbindelse inklusive löneskatt</i>	<i>166,8</i>	<i>166,8</i>	<i>166,8</i>	<i>166,8</i>

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 18 Långfristiga skulder				
Ingående låneskuld	128,2	122,8	282,5	274,1
Nyupplåning		30,0		30,0
Årets amortering	-6,1	-5,2	-8,0	-7,3
Ökning/minskning av kortfristig del	0,7	0,6	-0,4	-0,4
Summa	122,8	148,1	274,1	296,4
<i>Kreditgivare</i>				
Kommuninvest	122,8	148,1	282,5	296,4
Summa	122,8	148,1	282,5	296,4
Övriga uppgifter kring låneskulden				
Genomsnittsränta, %	1,14	1,94	1,01	2,16

Genomsnittlig räntebindningstid

Intervall	Genomsnitt räntebindning	Räntebindning aktuell skuld SEK
0-1 år	0,30 år	41 780 000
1-2 år	1,22 år	28 702 500
2-3 år	2,72 år	58 237 500
3-4 år	3,23 år	24 500 000
4-5 år		
Total		153 220 000

Låne nr	Aktuellt lånebelopp	Amortering helår	Aktuell ränta	Slutdatum
129202	4 700 000	1 000 000	0,190%	2024-10-02
108532	11 682 500	530 000	0,940%	2025-05-12
115603	12 437 500	250 000	0,380%	2026-11-12
139105	9 700 000	1 000 000	0,470%	2026-11-12
134108	9 700 000	800 000	0,540%	2026-11-12
130677	3 100 000	500 000	0,390%	2027-11-19
143658	10 400 000		1,443%	2027-03-08
146258	11 300 000	800 000	1,950%	2024-05-08
51868	10 000 000		4,422%	Tillsvidare
56648	12 700 000	200 000	4,407%	Tillsvidare
153029	15 000 000		3,315%	2025-01-27
156143	30 000 000		3,380%	2026-08-12
156170	12 500 000		3,436%	2027-03-15
	153 220 000	5 080 000		

Pajala kommun har en spridning på de långfristiga lånen. Förfallodatumen infaller mellan år 2024–2027. Under 2024 kommer kommunen behöva omsätta 2 nya lån. Man lånar upp nettoskulden dvs den aktuella skulden vid förfallodatumet och om det finns ett behov så kommer kommunen att öka den aktuella skulden.

Uppgifterna kommer från Kommuninvest.

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 19 Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	40,8	42,3	47,5	47,8
Arbetsgivaravgifter och skatter	11,8	12,4	12,2	12,9
Moms	0,3	1,1	1,5	1,7
Upplupen pensionskostnad, individuell del	12,3	13,7	12,4	13,8
Upplupna timlöner inkl. sociala avgifter	5,6	5,5	5,6	5,5
Pågående projekt	6,6	5,4	6,6	5,4
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	21,3	22,0	22,4	23,3
Särskild löneskatt	0,0	2,8	0,0	2,8
Förutbetalda intäkter	8,1	8,0	12,3	8,0
Upplupen räntekostnad	0,2	0,4	0,2	0,9
Övriga upplupna kostnader	8,0	12,8	10,0	14,2
Kortfristig del av långfristiga skulder	5,7	5,1	7,6	8,1
Pajala Värmeverk AB	2,8	1,0	2,8	1,0
Pajalabostäder AB	6,3	1,1	6,3	5,6
Övrigt	0,5	0,7	0,5	0,7
Avgår eliminering			-4,4	-6,4
Summa	130,3	134,3	143,5	147,7

	Kommunen 2022	Kommunen 2023	Koncernen 2022	Koncernen 2023
Not 20 Övriga ansvarsförbindelser				
Borgen för egna hem	0,4	0,3	0,4	0,3
Pajalabostäder AB	121,0	120,8	121,0	120,8
Pajala Värmeverk AB	32,3	30,4	32,3	30,4
Pajala Hockeyförening	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa	154,5	152,3	154,5	152,3

Pajala kommun har i januari 1995 ingått en solidarisrisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråkande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Pajala kommuns

ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Kommunens andel av den totala förpliktelserna uppgick till 332 043 784 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 337 853 880 kronor.

Upplysning om särredovisning

Pajala kommun har upprättat en särskild redovisning enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:42) Redovisningen finns som en separat bilaga till årsredovisningen.

Upplysning om kostnad för räkenskapsinformation

Pajala kommuns kostnad för räkenskapsrevision 2023 uppgår till 195 000 kronor.

Driftredovisning

Mkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Kommunfullmäktige, revision, valnämnd, överförmyndare	-3,4	-2,3	-1,1	-2,4
Kommunstyrelsen	-3,8	-3,3	-0,5	-3,2
Stöd och omsorg	-231,2	-207,7	-23,5	-207,4
Barn och utbildning	-119,9	-114,9	-5,5	-111,5
Teknik och service	-73,0	-71,6	-1,4	-77,8
Stab	-64,0	-59,1	-4,9	-49,5
Individnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnden	-3,4	-4,6	1,2	-4,2
Lapplands kommunalförbund	-37,6	-37,3	-0,4	-37,7
Summa drift	-536,3	-500,3	-36,0	-493,7
Pensioner	-28,1	-24,4	-3,7	-9,2
Fastighetsförsäljning	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Övrig finansiering	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitaltjänst finansiering	-3,4	-3,7	0,3	-4,0
Summa finansiering	-31,6	-28,1	-3,5	-13,5
Avgår kapitaltjänst	22,1	24,1	-2,0	21,4
Kostnader exklusive kapitaltjänst	-545,8	-504,3	-41,5	-485,8
Avskrivningar	-18,4	-20,3	1,8	-18,4
Verksamhetens nettokostnad	-564,3	-524,5	-39,7	-504,2
Skatteintäkter	322,0	311,6	10,5	306,8
Statsbidrag	214,7	214,7	0,1	214,2
Finansiella intäkter	5,1	1,3	3,8	3,4
Finansiella kostnader	-5,6	-2,5	-3,0	-6,7
Netto	-28,0	0,5	-28,5	13,5

Kommunens driftsresultat

Kommunen hade för år 2023 en målsättning om att resultatet ska vara 0,5 mkr vid årets slut och resultatet blev -28,0 mkr, vilket är en negativ avvikelse om 28,5 mkr. Nämnder och sektorer redovisar ett samlat underskott om -36,0 mkr. Läs mer om sektorernas avvikelser i förvaltningsberättelsen samt i verksamhetsberättelserna. Skatteintäkter, statsbidrag samt finansiella intäkter visar tillsammans ett överskott med 11,4 mkr.

Investeringsredovisning

Tkr	Utgifter från projektens start			Varav: årets investering		
	Beslutad total utgift	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
SEKTOR STAB						
Stab IT	900	796	104	900	796	104
Bredbandsutbyggnad	2 600	-1 240	3 840	2 600	-1 240	3 840
Räddningstjänst	200	310	-110	200	310	-110
Flyget	500	2 278	-1 778	500	2 278	-1 778
Flyget (utrikeshall)	7 400	12 931	-5 531	4 000	4 607	-607
Delsumma	11 600	15 075	-3 475	8 200	6 751	1 449
SEKTOR TEKNIK OCH SERVICE						
Gator och vägar	0	530	-530	0	530	-530
Vägbelysning	0	484	-484	0	484	-484
Vatten- och avlopp och pumpstationer	14 000	2 493	11 507	14 000	2 433	11 567
Avloppsreningsverk Pajala	50 000	61 685	-11 685	0	4 933	-4 933
Ledningsnät	2 360	2 504	144	2 360	2504	-144
Ledningsnät Junosuando väg 395	3 249	3 249	0	3 249	3 249	0
Investering renhållning	3 200	3 903	-703	3 200	3 903	-703
Kost och hygien	200	295	-95	200	295	-95
Fastigheter	6 200	7 322	-1 122	4 700	5 326	-626
Delsumma	79 209	82 465	-2 969	27 709	23 657	4 052
SEKTOR BARN OCH UTBILDNING						
Inventarier	1 000	1 005	-5	1 000	1 005	-5
SEKTOR STÖD OCH OMSORG						
Inventarier	400	379	21	400	379	21
Summa färdigställda investeringar	92 209	98 924	-6 427	37 309	31 792	5 517

Pågående investeringar tkr	Utgifter från projektens start			Varav: årets investering		
	Beslutad total utgift	Ack. Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Bredband Lovikka	0	-185			4 915	
Flytt fiberkabel		1 745			1 745	
Fastigheter kommunhus		429			429	
Centrumupprustning gator och VA Pajala	-	2 233			0	
Summa pågående investeringar		-244			7 089	
SUMMA INVESTERINGSREDOVISNING	92 209	98 680	-5 235	37 309	38 881	

Färdigställda projekt

Pajala kommun har totalt aktiverat 98,9 mkr år 2023 för färdigställda investeringar. Av denna summa här-
rör 31,8 mkr från 2023 års investeringar. Budget för
året var 37,3 mkr.

Inom kommunalteknik har kommunen investerat i ga-
tor och vägar 2,5 mkr samt vatten- och avloppsre-
ningsverk och pumpstationer 4,4 mkr.

Verksamheterna har under året investerat i inventa-
rier; kost och hygien 0,1 mkr, räddningstjänsten 0,5
mkr, barn och utbildning 0,6 mkr och stöd och omsorg
0,4 mkr.

Nya avloppsreningsverket i Pajala är en investering
där kommunen investerat 4,9 mkr under år 2023.
Ackumulerat utfall sedan projektstart är 61,9 mkr.

Pajala flygplats bygger ut utrikeshallen möjliggöra ett
större flöde av passagerare. Årets investeringar upp-
går till 4,6 mkr och totalt uppgår investeringen till 12,9
mkr. Region Norrbotten medfinansierar investeringen
med totalt 7,0 mkr.

Pågående investeringar

Investeringar har genomförts i kommunhuset till en
summa av 429 tkr samt bredbandsutbyggnad i Lo-
vikka och flytt av fiberkabel. Pågående investeringar
uppgår till 7 mkr.

Redovisningsprinciper

Kommunen

Hyses-/leasingavtal redovisas inte fullt ut enligt RKR:s rekommendation R5 då samtliga leasingavtal är klassificerade som operationella. Nya leasingavtal gällande fordon kommer avropas under 2024 och dessa kommer att klassificeras som finansiella.

Kommunens arbete med att redovisa noter enligt RKR's idéskrift pågår men är inte genomfört till fullo.

Pensionsskuld

Den individuella delen av PFA redovisas som en kortfristig skuld. Pajala kommun har beslutat att fr.o.m. år 2002 årligen utbetala hela den individuella delen. Pensionsskulden är beräknad enl. RIPS17.

Avsättning pension förtroendevalda

Pajala kommun har fr.o.m. år 2015 avsatt pension för förtroendevalda.

Ansvarsförbindelse

Pensionsåtagande för kommunalråd har tagits upp i ansvarsförbindelsen fr år 2015.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskulden avser ej uttagna semesterdagar. Tillsammans med icke kompenserad övertid och upplupen arbetsgivaravgift redovisas semesterlöneskulden som kortfristig skuld. År 2004 påförde kommunen de olika nämnderna och kommunstyrelsen kostnaden för semestern istället för att kommunen centralt tagit kostnaden för semestern.

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Materiella anläggningstillgångar har i

balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Avskrivning av anläggningar påbörjas när anläggningen färdigställs. De planenliga avskrivningstiderna är baserade på ekonomisk livslängd. Avskrivning av fastigheter följer det beslut kommunfullmäktige fastställt år 1996. För inventarier gäller en investeringspolicy som kommunfullmäktige antog 2017-04-03 vilket innebär att en inventarie ska ha en varaktighet på minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Immateriella anläggningstillgångar 5 år

Fastigheter och anläggningar 10 - 50 år

Maskiner och inventarier 3 - 20 år

VA-anläggningar 10 - 50 år

Aktier, andelar och mark avskrivs ej

I kommunen påbörjas avskrivning av anläggningstillgångar månaden efter gjord investering. Vid större investeringar som pågår under längre tid påbörjas avskrivning när investeringen är klar. Vid förändrad användning eller onormalt slitage avskrivs anläggningstillgången i snabbare takt.

Komponentavskrivning

Pajala kommun har infört komponentavskrivningar.

Finansiella tillgångar

Pajala kommun följer RKR:s rekommendation R7 avseende klassificering av finansiella tillgångar.

Sammanställd redovisning (koncern)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagens 12 kap och utformas enligt god redovisningssed.

Ord och begrepp

Aktieägartillskott kan vara villkorade eller ovillkorade och är ett sätt för aktieägare att öka det egna kapitalet i ett aktiebolag genom kapitaltillskott eller genom tillskott av egendom.

Aktualiseringsgrad visar hur stor andel av de anställdas pensionsgrundande anställnings uppgifter är uppdaterade.

Anläggningstillgångar är tillgångar som ska användas för en längre tidsperiod, till exempel fastigheter, byggnader och tekniska anläggningar, maskiner värdepapper

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivningar är planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgången beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning är de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns en osäkerhet om beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balanslikviditet är likviderbara omsättningstillgångar satt i relation till de kortfristiga skulderna. Den visar betalningsberedskapen på kort sikt, dvs förmåga att betala de kortfristiga skulderna.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättningstillgångar) och eget kapital. Avsättningar och skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Driftredovisningen redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital är totala tillgångar minus avsättningar och skulder (nettoförmögenhet).

Extraordinära intäkter/kostnader saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet, är av sådan art att det inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiella intäkter/kostnader avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar mm.

Finansnettot är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Förvärvsmetod innebär att anskaffningsvärdet för aktierna minskar bolagets egna kapital varefter intjänat kapital räknas in i den sammanställda redovisningen.

Investeringsredovisning redovisar intäkter och kostnader för årets nettoinvesteringar i till exempel fastigheter, anläggningar, maskiner och inventarier. Tillgångarna är avsedda att användas under en längre period.

Jämförelsestörande poster avser händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder samt vid jämförelser mellan olika kommuner.

Kassaflödesanalysen beskriver betalningsflödet uppdelat på löpnade. Investerings- och finansieringsverksamhet. Den mynnar ut i förändring av likvida medel.

Kortfristiga fordringar och skulder har en förfallotid på mindre än ett år från balansdagen.

Likvida medel består av kontanter, banktillgodohavande mm.

Långfristiga fordringar och skulder har en förfallotid på mer än ett år efter balansdagen.

Löneskatt är skatt på pensionsförmåner till anställda.

Obeskattade reserver har till syfte att jämna ut skattebelastningen mellan goda och dåliga år. De utgörs av fond-avsättningar och skattemässiga avskrivningar över plan.

Omsättningstillgångar är tillgångar som förväntas innehas under en kort tid, exempelvis kundfordringar, skattekonto och momsfordran. Tillgångarna kan snabbt omställas till likvida medel.

Periodisering (förutbetalad och upplupen) innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken den hör.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader och därmed förändringen av kommunens eget kapital, dvs årets resultat,

Rörelsekapital är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning ger en ekonomisk helhetsbild av kommunen och de olika juridiska personerna (bolag) i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige genomförde sex beslutande sammanträden totalt under året och 89 protokollförda beslutsparagrafer behandlades. Besluten som fattats omfattar bland annat val till de olika styrelserna och nämnderna, nomineringar av nämndemän samt revisorer.

Kommunfullmäktige tog under året beslut om att initiera uppstart för revidering av befintlig översiktsplanen som antogs av kommunfullmäktige 2010. I november beslutades också om ny politisk organisation att gälla från och med 2024-04-01. Under året har fem motioner samt tre medborgarinitiativ inkommit.

Överförmyndare

Under 2023 har det skett stora förändringar inom Överförmyndarverksamheten. Beslutet om att Överförmyndarverksamheten framgent kommer att slås ihop med Gällivare och Jokkmokks kommun, då med Gällivare kommun som framtida värdkommun för arbetet, är ett beslut som verkställdes Oktober/November 2023. Pajalas överförmyndare sköts nu därför från Gällivare, och inga anställda finns längre i Pajala kommunhus. Det har heller inte blivit att någon besöker Pajala på vecko/månadsbasis.

Under 2023 fanns det en handläggare på Pajalas överförmyndare som skötte hela verksamheten under året, och då fram till överflytten Oktober/November 2023. Årsredovisningarna för 2022 har gjorts, och samtliga existerande akter med därtillhörande ärenden har överlämnats (cirka 115 ärenden). Ansvarig handläggare som hanterat arbetet rapporterar även ett mycket kraftigt stigande inflöde av behov av ställföreträdare, något som man tror kommer att öka i relation till Pajalas demografiska utveckling. Nuvarande prognos från handläggare uppskattar en ökning om 10-25

ärenden per år från perioden 2023-2025 baserat på den demografiska fördelningen i Pajala kommun sett till historiska siffror.

Detta kombineras med det faktum att den genomsnittliga åldern på ställföreträdare som ej har ansvar för egna barn eller släktingar ökar, där många av kommunens ansvariga ställföreträdare med ansvar för mer än 4-6 ärenden själva är äldre än 65-70 år. Det noteras en avsaknad av intresse för uppdrag som god man/ställföreträdare i yngre generationer, vilket kommer att leda till, och redan har resulterat i vissa utmaningar i handläggningsarbetet.

Nämnden har under 2023 haft stora svårigheter att rekrytera ställföreträdare, och denna svårighet bedöms inte bli bättre. Detta orsakar långa väntetider, under vilka som människor i behovssituation riskerar att försättas i allvarigare ekonomisk situation än vid ansökningstillfället. Det ska också framföras att det finns en tydlig risk när verksamheten utgår från Gällivare kommun att våra ställföreträdare känner sig åsidosatta i sina ärenden, och att handläggnings och andra relaterade processer dröjer märkbart längre, vilket får en effekt för såväl våra brukare som för våra invånare i kommunen.

Sammanfattningsvis har det planerade "avslutet" skett i Pajala, och ärenden har flyttats över enligt plan, med avslut Oktober/November 2023. Risker och utmaningar kvarstår, och utifrån den demografiska situationen ser man att dessa risker inte kommer mildras eller minska de närmaste åren - snarare tvärtom. Detta förutsätter ett tätt samarbete med Gällivare för att se till att våra ärenden och våra ställföreträdare inte upplevs åsidosatta, utifrån konsekvenserna detta kan få.

Valnämnd

Valnämnden har genomfört tre sammanträden under 2023 samt förberett för EU-valet.

Mkr	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Netto 2022
Kommunfullmäktige	0,0	-0,4	-0,4	-0,5	0,1	-0,2
Revision	0,0	-0,8	-0,8	-0,8	0,0	-0,8
Valnämnd	0,0	-0,0	-0,0	-0,1	0,1	-0,4
Överförmyndare	0,3	-2,4	-2,1	-0,8	-1,2	-1,0
Summa kommunfullmäktige	0,3	-3,6	-3,3	-2,3	-1,0	-2,4

Kommunstyrelsen -sektor stab

Vad gör kommunstyrelsen- sektor stab?

Kommunstyrelsen har, förutom egen politisk verksamhet, ett helhetsansvar för kommunens utveckling med övergripande uppgifter i fråga om samordning, ledning och uppföljning. Inom kommunstyrelsen, organiserat i Sektor Stab, finns kommunledningen och kommunkansliet, HR, ekonomi, IT, teknisk verksamhet, strategisk utveckling samt säkerhet och kris.

Under strategisk utveckling finns platsmarknadsföring/projektledare, kommunikation, utvecklingschef, näringslivsutvecklare, kvalificerad utredare, Samhällsplanering, GIS handläggare, Planhandläggare, Markhandläggare, Minoritetspråkssamordnare samt Arbetsmarknad och integration. Under kommunstyrelsen finns även Pajala flygplats samt räddningstjänsten.

Hänt i verksamheten år 2023

Ett nytt pensionsavtal började gälla den 1 januari 2023, AKAP-KR. Detta innebär att kommunsektorn har lämnat ett system med förmånsbestämda pensionslösningar till avgiftsbestämda pensionsavtalet AKAP-KR innebär ett långsiktigt hållbart pensionsavtal som utgår ifrån den anställdes livsinkomst.

Under året har fokus fortsatt legat på områdena arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Under första kvartalet har chefer och skyddsombud deltagit i Sunt arbetslivs arbetsmiljöutbildning som genomförts i samarbete med Kommunal.

Kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning. Inom kommunen återfinns många olika yrkeskategorier. Rekryteringsförmågan påverkas dels av hur arbetsgivaren framställs (attraktivitet), dels av demografiska faktorer och läget på arbetsmarknaden i stort. Liksom många andra kommuner idag har Pajala kommun svårt att rekrytera personal. Exempelvis var det svårigheter att rekrytera tillräckligt många semestervikarier inom omsorgen, vilket medförde att bemaningsföretag fick anlitas för att klara kommunens välfärdsupdrag.

Heltidsarbete är avgörande för att kunna trygga kompetens samt öka jämställdheten i kommunen eftersom merparten som jobbar deltid är kvinnor. Heltid som norm kommer att underlätta kommunens betydande rekryteringsbehov inom välfärdssektorn. Inför den sista etappen i projektet går LSS in under våren 2024. Därmed kommer Pajala kommun att erbjuda alla tjänster som annonseras som heltid.

Ett nytt pensionssystem införs succesivt i Sverige. När det är genomfört i sin helhet (år 2026) kommer pensionsåldrarna att ha förskjutits uppåt så att tidigaste tidpunkt för att avgå med pension höjs från 61 till 64 år och avgångsskyldighet till 69 års ålder. Under tiden det nya systemet införs kommer det att bli svårare att förutsäga framtida pensionsavgångar.

Pajala kommun som arbetsgivare vill att fler anställda både önskar och har möjlighet att kvarstå i arbete under längre tid. Målsättningen är medarbetarna ges möjligheter till en god arbetsmiljö och trivas i sin anställning. Pajala kommuns innevånare behöver den kompetens som våra medarbetare har och använder i sin arbetsvardag. Att utveckla goda anställningsvillkor som tilltalar såväl befintliga som potentiella medarbetare är väsentligt.

Ekonomiavdelningen har under året anställt tre nya medarbetare varav två tjänster är tillsättningar av vakanta tjänster. Då avdelningen varit underbemannad under stor del av 2023 har utvecklingsarbetet fått stå tillbaka då fokus varit att serva verksamheterna med de mest nödvändiga funktionerna.

Under 2023 har IT fokuserat på IT-säkerhet för att förbereda oss inför NIS 2 lagstiftningen som träder i kraft 18 oktober 2024. NIS 2 ställer betydligt högre krav på kommunen gällande säkerhet inom nät och informationssäkerhet för att skydda samhällskritisk verksamhet. Vi har bland annat arbetat med att få övervakning på mobila enheter så vi kan centralt hantera appar, virusskydd med mera. Vi har också varit med ett antal systembyten inom skolan, socialtjänsten, Pajalabostäder och elevhälsan. Tillsammans via Norrbottens e-Nämnd har alla kommuner i Norrbotten upphandlat en gemensam datahall som uppfyller ISO 27002 och vi har under året flyttat en stor andel av våra servrar till den gemensamma datahallen.

Funktionen säkerhet och beredskap ska vägleda, stötta och följa upp kommunens arbete med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd. Funktionen finansieras i dagsläget i sin helhet av medel från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och styrs därför av de överenskommelser som träffats mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och MSB. Fokus under de närmsta åren kommer fortsatt att vara utbildning och övning i egen organisation, säkra kommunikationer, planering och rapportering

samt samverkan med andra aktörer. Verksamheterna kommer med stöd av funktionen att arbeta vidare med åtgärder som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen och stort fokus kommer att läggas på att utveckla kontinuitetsplaner. Med anledning av Sveriges inträde i NATO ser vi också en ökad samverkan med Försvarsmakten och Norra civilområdet i totalförsvarsplaneringen.

Pajala Airport har under 2023 haft ett stadigt ökande antal passagerare på reguljärflyget till Luleå och idag är planet ofta fullsatt. Intresset har också ökat från andra aktörer att använda Pajala Airport och därför har också investeringen i en ny utriksterminal påbörjats för att kunna ta emot fler fullsatta flygplan under året. Tomteflyget har genomförts i december med lyckat resultat och många nöjda resenärer.

Omvärldsläget har också medfört att flygplatsen blir intressant ur en strategisk synvinkel och samarbete har under året inletts med flera olika statliga aktörer. Flera övningar med Försvarsmakten har också planerats under 2023 för genomförande första kvartalet 2024. En genomgripande scanning av bansystemet har genomförts under 2023 vilket gett flygplatsen en bra bild över de närmaste årens underhålls- och investeringsbehov. Flygplatsen är också en viktig komponent i Pajalas attraktionskraft och varumärke. Hela branschen arbetar mot att göra sig fossilfri, även Pajala Airport deltar i det strategiska arbetet genom projektet "Grön Flygplats."

Räddningstjänsten har under året haft 75 händelser. De flesta av händelserna vi har hanterat är så kallade "vardagshändelser" så som mindre trafikolyckor, brand i skog och mark, mindre brand i byggnad, soteld, begränsat läckage av drivmedel, olja eller motsvarande och sjukvårdslarm.

Under midsommarveckan drabbades kommunen av komplicerade skogsbränder. Åskväder startade bränder i väldigt otillgänglig terräng.

Under året har 2 nya brandmän rekryterats. De nya gick rök- och kemdykarutbildning i enlighet med AFS2007:7 i våras och blev lagom klar till sommaren för att kunna verka i den operativa styrkan. Under våren har också 1 person utbildats till styrkeledare i Sandö.

Räddningstjänsten har under året deltagit i utbildningar gällande RUHB (räddningstjänst under höjd beredskap). I kapitel 8 i Lagen om skydd mot olyckor (LSO) finns de delar som faller under kommunal räddningstjänst om Sverige skulle hamna under höjd beredskap. Bland annat kan man läsa att indikering,

sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel hamnar hos räddningstjänsten. Detta och mycket annat är något som räddningstjänsterna måste ta höjd för.

Ca: 100 personer har fått grundläggande brandutbildning inom kommunens verksamheter och 90 personer har genomfört HLR-utbildning via räddningstjänsten. Även externa aktörer har vi varit ute till och utbildat (företagsanpassade utbildningar) samt informerat om aktuella risker.

Utöver interna övningar inom verksamheten har 2 större samverkansövningar genomförts, 1 med flygplatsen och 1 med gruvan. Under övningarna har vi även haft bra möjligheter att samverkansöva med de andra blåljusaktörerna -ambulans och polis.

Gruvverksamheten i kommunen som omfattas av speciallagstiftningar (LSO 2:4 och Seveso) har medfört mycket arbete för räddningstjänsten i form av samverkan om insatsplaner och övningar. Räddningstjänsten (kommunen) är också ansvarande tillstånds- och tillsynsmyndighet gällande LBE (Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor) och farlig verksamhet enligt 2 kap. 4§ i lagen om skydd mot olyckor.

Tillsyn enligt LSO 5 kap 1§ har genomförts och uppföljts på 24 objekt i kommunen.

Ekonomi

Sektor stab redovisar 4,9 mkr i underskott. Pajala airport bidrar med 3,2 mkr vilket till största delen beror på ökade rep och underhållskostnader, utbildning för personal samt kostnader för konsulter. Ledningsfunktionen redovisar 1,8 mkr i underskott vilket beror av flera rekryteringar samt att en sektorchef delar av året löst med hjälp av en konsult. Vidare uppgår underskottstäckningen till regionala kollektivtrafikmyndigheten till 1,4 mkr över budget. Ekonomiavdelningen redovisar överskott på grund av vakanta tjänster under året.

Verksamhetsberättelse

Mkr	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Netto 2022
Integration	2,7	-1,0	-1,6	-0,4	1,2	2,4
Arbetsmarknad	0,9	-3,5	2,6	1,9	-0,6	-2,3
Flyktingmottagande	2,3	-1,1	-1,2	0,0	1,2	0,8
Ledning	0,0	-9,4	-9,4	-7,6	-1,8	-7,4
Administrativt stöd	0,1	-3,9	-3,9	-4,0	0,1	-3,7
HR	0,0	-5,4	-5,4	-5,4	0,0	-4,8
IT	4,6	-9,6	-5,1	-5,3	0,2	-5,2
Strategisk utveckling	1,1	-6,8	-5,7	-6,5	0,8	-5,6
Mellankommunal samverkan	0,0	-0,8	-0,8	-1,1	0,3	-0,8
Kollektivtrafik	0,0	-4,4	-4,4	-3,0	-1,4	-3,5
Externa projekt/medfinansiering	0,3	-3,0	-2,7	-1,8	-0,9	-2,5
Säkerhet	1,3	-1,3	-0,0	-0,0	0,0	-0,0
Kommunövergripande	0,4	-5,7	-5,3	-3,8	-1,5	-4,3
Ekonomi	0,4	-5,8	-5,4	-6,5	1,1	-5,3
Räddningstjänsten	0,6	-7,7	-7,1	-6,8	-0,3	-6,8
Pajala Airport	12,2	-21,2	-9,0	-5,8	-3,2	-7,3
Summa Sektor Stab	27,2	-90,8	-64,0	-59,1	-4,9	-51,0

Stöd och omsorg

Vad gör sektor stöd och omsorg?

Sektor stöd och omsorg ansvarar över

- Äldreomsorgen med särskild boende och hemtjänst i ordinärt boende.
- Stöd och omsorg för personer med funktionsvariationer omfattar insatser enligt LSS (Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade).
- Individ och familjeomsorgen ansvar för insatser enligt SoL (Socialtjänstlagen), LVU (Lagen särskilda bestämmelser om Vård av Unga) och LVM (Lagen om Vård av Missbrukare i vissa fall). Verksamheten ansvarar för myndighetsutövning inom gällande lagstiftning.
- Hälso- och sjukvård för brukare som omfattas av sektorns ansvarsområden. Enhetens ansvarsområdet omfattar biståndshandläggare med myndighetsutövning av gällande lagstiftningar SoL och LSS.

Hänt i verksamheten år 2023

Det har fortsatt under 2023 precis som 2022 varit inriktat på bemanningsproblematiken. Och bemanningspersonal har anlitats under helåret för undersköterskor. Gällande sjuksköterskor har situationen var bättre då det endast behövts under sommarperioden.

Demografin med fler antalet äldre som i sin tur innebär mindre antal personer i arbetsför ålder är en orsak till bristen av personal. Kommunen har även en låg arbetslöshet. Fler antalet äldre innebär fler antalet ärenden hos socialtjänsten.

Under 2023 har socialchef avslutat sin anställning och under fyra månader var en konsult tillsatt som tf socialchef. Ny socialchef kom 1 september.

Individ och familjeomsorgens enhet har fortsatt varit bemannade av konsulter. Två st provanställda tillsattes under året och som under provanställningen genomgått den sex månaders mentorskap som konsulterna har byggt upp och håller i det som mentorerna i kunskaper och praktisk utövning av all myndighetsutövning. Konsulterna har även genomlyst alla placementsärenden vilket har lett till att det är få placeringar och med fler hemtagningar av ärenden. Vid hemtagningar är öppenvården en viktig insats. Även familjehemsplaceringar har kunnat avslutas då behovet tillgodoses i hemmet. När det gäller försörjningsstöd har arbetssättet fortsatt varit att den enskilde ska få en

annan försörjning och då helst via arbete men även annan ersättning via Försäkringskassan. Enhetschef för IFO har fortsatt varit tillsatt av konsult.

Utbildningsveckan bestod under 2023 av kunskaper om demens och dokumentation. Båda utbildningar var uppskattade av personalen.

Framtid

Inför framtiden ser vi att bemanningsproblematiken kommer vara ännu svårare då sektorn också har en hög antal pensionsavgångar. I kombination med att fler antalet äldre innebär fler ärenden hos socialtjänsten d.v.s. det behövs mer personal. För att klara utmaningen behöver välfärdstekniken utvecklas med t.ex. digital natt-tillsyn. Pajalas demografi med fler antalet äldre är högst i Norrbotten och även bland de 8 kommuner i landet som har högst antalet äldre.

Den nya socialtjänstlagen är beräknad att träda i kraft den 1 juli 2025. Den innebär en höjd ambitionsnivå för socialtjänstens arbete i bl.a. förebyggande arbete, jämställdhetsfrågor etc. Under 2024 kommer det nya verksamhetssystemet Pulsen att införas.

Ekonomi

Staben visar ett underskott med 7,6 mkr, vilket dels beror ett latent underskott från 2022 på 4,9 mkr. Även kostnader för blockhyror överstiger budget.

Äldreboende visar ett underskott på 7,8 mkr. Kostnader till Region Norrbotten för medicinskt färdigbehandlade patienter uppgår till 3,2 mkr. Hemtjänsten redovisar ett underskott på 7,3 mkr. Inhyrd bemanningspersonal står för 6,4 mkr av detta underskott. Därutöver finns underskott bland annat gällande verksamhetskostnader relaterat till prisökningar.

Myndighetsgruppen redovisar sammanlagt ett underskott på 2,5 mkr. Kostnader för konsulter som täckt ersatt då egen bemanning inte gått att rekrytera ger ett underskott på 6,7 mkr medan försörjningsstöd, missbruk samt öppenstöd redovisar överskott.

LSS redovisar överskott på 1,8 mkr vilket beror på att det serviceboende som budgeterats inte startats upp. Hälso- och sjukvård redovisar en budget i balans. Sammantaget redovisar sektorn ett underskott på -23,5 mkr.

Verksamhetsberättelse

Mkr	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Netto 2022
Stab stöd och omsorg	6,4	-21,7	-15,4	-7,8	-7,6	-11,3
Äldreboende	10,2	-96,5	-86,3	-78,5	-7,8	-79,6
Hemtjänst	6,7	-57,5	-50,8	-43,5	-7,3	-40,2
Myndighetsgruppen	0,2	-22,9	-22,7	-20,2	-2,5	-24,6
LSS	13,5	-46,4	-32,9	-34,7	1,8	-30,4
Hälsa- och sjukvård	1,9	-24,9	-23,0	-22,9	-0,1	-21,4
Summa stöd och omsorg	39,5	-246,9	-231,2	-207,7	-23,5	-207,4

Barn och utbildning

Vad gör sektor barn och utbildning?

Sektor barn och utbildning ansvarar över förskolor, fritidshem, förskoleklasser, grundskolor, grund-särskolan, kulturskolan, biblioteken och allmänkulturen. Sedan höstterminen har det varit fullt beman-nat bland rektorer, biträdande rektorer och chefer i sektorn.

Hänt i verksamheten år 2023

Skolchefen gick i pension under sommaren och 1 sep-tember anställdes en ny skolchef. Skolutveckljäns-ten har varit vakant sedan avslutning av Samverkan för bästa skola. Ny skolutvecklare kommer att rekryt-eras.

Skolledningen ser fortfarande ett behov av att hitta nya lösningar gällande både den pedagogiska utveckl-ingen och lokalfrågan för anpassad grundskola. Anta-let inskrivna elever har ökat under de senaste åren och lokalerna är inte anpassade till dagens behov.

Utvecklingen av Pajala kommuns skolor, fritidshem, förskolor och kulturverksamhet är positiv. Pajala kom-muns skolor har haft stöd av Skolverket fram till juni 2023. Utbildningsinsatserna har letts av utbildare från Stockholms universitet. Insatsen går under namnet ”Samverkan för bästa skola” och deltagande enheter har varit Centralskolan, Gårdbyskolan och Smedsko-lan men övriga skolor har haft en insynsplats. Sats-ningen har varit en viktig del i arbetet att förbättra lik-värdighet, trygghet och resultat i alla kommunala sko-lor. Resultaten är idag i paritet med de bästa kommu-nerna i riket. Pajala kommuns förskolor och fritids-hem har fortsatt att utvecklas positivt. Förstelärare som är lokalt finansierat har fått en tydligare roll. Alla förskolor har deltagit i kompetensutvecklingsinsatser rörande systematiska kvalitetsarbetet. Förskolorna vi-sar i utvärderingar att vi erbjuder både trygga och ut-vecklande lärmiljöer

Det kollegiala lärandet i centrala elevhälsoteamet har inriktats på att utveckla handledningskompetensen och en riktad satsning är en utbildningsinsats kring autismrelaterad handledning som leds av SPSM, bla fakta om NPF-diagnoser. Insatsen riktar sig till samt-liga speciallärare och specialpedagoger och pågick vår- och höstterminen 2023. Detta arbete är en del i att rikta elevhälsans resurser från det åtgärdande insat-serna till att kunna arbeta mer förebyggande och häl-sofrämjande.

Sektorns största utmaningar är att säkra den framtida kompetensförsörjningen och att klara av de ekono-miska utmaningarna i den vidsträckta kommun som Pajala är. Idag har Pajala kommun en lärarbehörighet på 63 %. Det har dock varit betydligt svårare att rekry-tera behöriga förskollärare i centrala Pajala och lärare till Gårdbyskolan och Tärendö centralskola. Kompe-tensförsörjningen kommer således att vara en utma-ning under en överskådlig framtid och nya insatser kommer att krävas för att vår kommun ska vara ett at-traktivt arbetsalternativ. Satsningen på 15 stipendier till personer skrivna i Pajala kommun, som studerar till lärare eller förskollärare har bidragit till att rektor-erna kunnat anställa ytterligare några behöriga förs-kollärare och lärare.

Kulturverksamheten är också en del av vår kommuns möjlighet och styrka. I november 2023 följer 169 en-skilda elever minst en kurs i Kulturskolan. Utöver det har under hösten 2023 teaterverksamhet påbörjats i Korpilombolo (15 elever). Idag bedrivs undervisning på Pajala Kulturskola inom följande huvudområden: Musik, Dans, Teater, Film samt Scenteknik. Inom biblioteket har vi initierat evenemang som synliggör och stärker framför allt Meänkieli. Under året har vi bl.a genomfört språkcaféer på Meänkieli förutom att vi köper in litteratur på Meänkieli och finska som är våra två förvaltningsspråksområden. Inom kulturen bed-rivs flera projekt som syftar till att utveckla verksam-heterna. Det gemensamma biblioteksarbetet i Norrbotten och samverkan med Tornedalsteatern är exem-pel på viktiga samarbeten som bör bibehållas och ut-vecklas. Digitalisering och förändrade sätt att låna böcker är också viktiga framtidssatningar.

Under hösten 2023 (och fortsatt under våren 2024) har stora renoveringsarbeten skett i Gårdbyskolans alla lokaler gällande brister i den fysiska arbetsmiljön orsakat av bristande underhåll under en längre tid. Tärendö centralskola har fått ett nytt lekområde som förbättrat barn- och elevers lärmiljö.

Framtid

Utvecklingen av Pajala kommuns skolor och förskolor är positiv. Skolresultaten är bland de bästa i riket. Sek-torns medarbetare, rektorer, chefer, elever och vård-nadshavare arbetar gemensamt för att ytterligare för-bättra skolresultaten och utvecklingen av

verksamheterna under kommande år. Utvecklingsarbetet "Samverkan för bästa skola" tillsammans med utbildare från Stockholms universitet har varit en del i framgången. Arbetet med trygghet och studiero som politikerna prioriterat under flera år går också åt rätt håll. Antalet kränkingsärenden har minskat avsevärt men sektorn har inte uppnått nolltolerans. Huvudmannen har under tidigare år riktat statsbidragsmedel till Centralskolan för arbetet med trygghet och studiero och satsningen fortsätter och fördelas även till Pajala Västra.

Nya rutiner och samarbetsvägar har utarbetats av Elevhälsan och arbetet med att implementera dessa i verksamheterna pågår. Rektorerna och elevhälsochefen beskriver att det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet måste utvecklas ytterligare. Samsynen och samarbetet mellan socialtjänsten, polisen och skolan har utvecklats positivt.

De största utmaningarna för hela sektorn är den framtida kompetensförsörjningen och att klara av de ekonomiska utmaningarna i vår vidsträckta kommun. Skolchefens bedömning är att dessa utmaningar kommer att kvarstå åtminstone under de närmaste 5 - 10 åren.

Sektorn ser ett behov av att Pajala kommun arbetar på bred front med attraktivitet. Ett sätt att möta utmaning med bemanning, öka tillgång till legitimerade förskollärare och kanske öka möjligheterna till kvällsöppet i förskolan är om beslut tas om en ny fleravdelningsförskola i centrala Pajala. En annan utmaning är det stora underhållsbehovet på kommunens skolbyggnader inom 3 års sikt.

Kommunen kan komma att tillsammans med Boden och Älvsbyn medverka i ett kommunövergripande utvecklingsprojekt som syftar till att förbättra studie- och yrkesvägledningen. Projektet kommer bedrivas under namnet "Skolans breda vägledning". Ett annat utvecklingsarbete är att sektorn under 2023 och 2024 inför tre nya verksamhetssystem; Schoolsoft för grundskolan och Tyra för förskolan. Pajala kommun har också, tillsammans med övriga Norrbottens kommuner upphandlat och infört ett nytt gemensamt elevhälsosystem för alla Norrbottens kommuner – Pro-Renata.

Från 1 april 2024 kommer Kultur att övergå till ett eget utskott och därmed inte tillhöra sektor Barn- och utbildning. Sektor barn- och utbildning övergår från 1 april till nämnd.

Ekonomi

Sektorns underskott för budgetår 2023 landade på ett minus (- 5,5 Mkr). Inför 2024 är prognosen - 4,5 Mkr vilket medför att sektorn behöver göra stora kostnadsminskningar för att uppnå en budget i balans.

Förklaringen till det stora underskottet är rejält ökade skolskjutskostnader, ökade kostnader för elever med särskilda behov samt kostnader för undervisning av nyanlända elever där schablonerna minskat successivt under de tre senaste åren. Enbart skolskjutskostnaderna för 2023 gjorde underskott på - 4,0 Mkr.

Rektorerna har lyckats genomföra kostnadsminskningar men verksamheterna har även tvingats utifrån lagkrav att sätta in åtgärder som ökat kostnaderna. Skolorna har fler elever i behov av särskilt stöd, både på Kangos kultur- och ekologiskola samt i de kommunala skolorna. Gårdbyskolan i Korpilombolo, som är kommunens andra F-9 skola, har över tid haft mycket svårt att uppnå en budget i balans, vilket bland annat beror på skolans låga elevantal - 80 elever.

Inför budgetår 2021 genomfördes en ny skolskjutsupphandling som visade sig medföra rejält ökade skolskjutskostnader. Ökningen beror bland annat på inflyttning till flera avlägset belägna byar och några specialskjutsar för elever med särskilda behov. Ny upphandling påbörjas under våren 2024 och en extern upphandlare anlitas. Schablonerna för undervisning av nyanlända elever är minskade vilket bidragit till ett underskott. Allt sammantaget har bidragit till att sektorn inte nådde en budget i balans under 2023.

Det kommer enligt en första prognos att bli mycket svårt att uppnå en budget i balans under verksamhetsår 2024. Vi har hamnat i ett läge där skolskjutskostnadernas ökning riskerar att bidra till en sänkning av verksamhetens kvalitet. En kostnadsminskning för att täcka de ökade skolskjutskostnaderna och för att få budget i balans 2024 motsvarar en minskning av flertal tjänster och där riskerar vi att inte uppfylla skollagens krav.

Pajala kommuns kulturchef har tillsammans med medarbetarna arbetat med att skapa stabilitet och långsiktighet i denna del av sektorns verksamheter. På kultursidan har omfördelningar av befintliga medel gjorts. Resurser har tagits från biblioteken och omfördelats till Allmänkulturen som är kraftigt underbudgeterad. Detta har varit möjligt att genomföra under innevarande budgetår men för budgetår 2024 är en sådan lösning inte möjlig. Prognosen för hela kulturavdelningen är att budgeten för helåret 2023 kommer att vara i balans. Kulturchefen har löst

Verksamhetsberättelse

biblioteksverksamheten under året och arbetet fortskrider under kommande verksamhetsår. Att lösa bemanningen är även här en mycket stor utmaning. Från 2025 kommer det dessutom vara krav på att alla skolor

ska ha bemannade skolbibliotek. Tjänsten som projektkoordinator med stöd av extern finansiering från Kulturrådet har upphört under hösten 2023.

Mkr	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Netto 2022
Stab barn och utbildning	1,8	-9,5	-7,7	-7,9	0,2	-6,9
Elevhälsa	0,9	-7,1	-6,2	-7,1	0,9	-6,1
Skolskjutsar	0,0	-15,1	-15,1	-11,4	-3,9	13,3
Skolbarnomsorg	1,3	-6,0	-4,7	-4,7	0,0	-4,7
Förskola	4,6	-26,5	-21,9	-22,9	1,0	-20,4
Grundskola	5,5	-53,9	-48,4	-44,4	-4,0	-44,0
Friskola	0,5	-7,9	-7,4	-7,5	0,1	-7,6
Anpassad grundskola	0,0	-3,2	-3,2	-3,4	-0,2	-3,6
Kulturskola	0,9	-3,0	-2,0	-2,0	0,0	-1,9
Kultur	0,1	-3,3	-3,2	-3,2	0,0	-3,1
Summa barn och utbildning	15,7	-135,6	-119,9	-114,3	-5,5	-111,5

Teknik och service

Vad gör sektor teknik och service?

Sektor teknik och service tillhandahåller service inom de tekniska områdena. Bredden inom organisationen är stor och varierar allt från finhantverk såsom matproduktion till infrastruktur och asfalt. Uppdraget verksamheten har är att medborgare och övriga verksamheter inom Pajala kommun skall kunna leva och verka i kommunen. Det skall vara möjligt att ta sig från sitt hem via de kommunala gatorna och vägarna. Vattnet i kranen skall vara livsmedelsgodkänt och driftstörningar skall vara ett minimum.

När vi äter på kommunens skolrestauranger, äldreboenden eller mat via hemtjänsten skall den vara näringsriktig och tillagad med omsorg för våra medborgare. Är olyckan framme oavsett om det är en trafikolycka, brand eller övrig kris i samhället finns både deltidsbrandkåren och värn dygnet runt som är beredda att rycka ut.

Det skall finnas möjlighet för skolelever och medborgare att utöva friluftsverksamhet.

Sektorn har en gemensam ledningsgrupp bestående av enhetschefer och som leds av en sektorchef.

Hänt under år 2023

Kost och hygien

Under 2023 har arbete med upphandling av nytt livsmedelsavtal pågått större delen av året. Upphandling av livsmedel är ett tidskrävande arbete där personal från produktionsköken går igenom livsmedelsbehoven och kravställer livsmedel som ska upphandlas. Upphandlingen genomförs tillsammans med Jokkmokks kommun där Lapplands kommunalförbund är samordnare. Utvärdering sker i början av 2024 och nytt avtal ska vara på plats från 1 april 2024.

Inom kostverksamheten har livsmedelspriserna fortsatt öka men ökningen har stagnerat något jämfört med föregående år. Helårsprognosen visar ett underskott mot budget i objekten som har stora livsmedelsinköp. Köken arbetar kontinuerligt med att hålla livsmedelskostnaderna så låga som möjligt genom att ha bra menyplanering och arbeta för att ha så lite svinn som möjligt.

Personalen i Kost och hygien har genomgått utbildning i grundläggande brandskydd samt hjärt och lungräddning. Arbetat med risk och sårbarhetsanalys samt krisberedskap har intensifierats under 2023.

Fritid och service

Fritid- och serviceenheten är en ny från 2022 enhet där fritidsenheten, vaktmästeriet, snickare samt parker och rastplatser ingår.

Under 2023 så har vi arbetat med förbättringar av rutiner kring drift av reningsanläggning samt arbetsmiljön. På grund av haveri på reningsanläggning och ventilation så har badhuset varit stängt. Samtliga åtgärder beräknas vara klara tidigt under 2024 och badhuset beräknas kunna öppnas vecka 7. Fritidsenheten har arbetat tillsammans med föreningar för att få till ett bättre utbud på fritiden, bland annat så är utegym och discgolfbana två föreningsdrivna projekt som kommunmedborgare snart kommer ha möjlighet att nyttja. För att förbättra samverkan med föreningar har ett föreningsforum startats upp under hösten och kommer hållas vid fyra tillfällen under året på olika platser i kommunen. Som komplement till föreningsforumet har ett nyhetsbrev för föreningar tagits fram. Föreningsbrevet som skickas ut varannan månad kommer innehålla nyttig information och tips till föreningar runt om i kommunen. Ytterligare ett positivt tillskott är sportoteket som öppnats i Slussens lokaler under sommaren. Sportoteket kommer innebära en möjlighet för kommunmedborgare att ta del av fritidsutbudet och friluftsliv genom att låna saker utan kostnad. I övrigt har vi arbetat med att tillhandahålla god service kring sporthallar och badhus i centralorten för en förbättrad upplevelse för medborgare. Som projekt under hösten finns även en mindre renovering och utbyte av ljuskällor till hockeyrinken i Täreändö.

På vaktmästeriet har antal ärenden ökat då det varit för och efterarbete efter renoveringar av skolor och flytt av verksamheter som krävt mycket resurser. Kommunhuset, Junosuando förskola, och förberedelser inför behandling av golv på förskolan i Korpilombolo förskola är några åtgärder som krävt extra resurser.

Under 2023 har en snickare till anställts då det krävs två personer för att hantera större bostadsanpassningar som ramper. Periodvis har det varit få bostadsanpassningar vilket inneburit att snickarna inte kunnat fakturera i önskad utsträckning. Utförda arbeten på flygplats, skolor och parker och rastplatser visar att det finns en potential att använda snickarna på andra sätt när verksamheten tillåter. Snickarna och enhetschef har deltagit på samverkansmöten om

bostadsanpassningar med Bygg & Miljö samt kommunernas arbetsterapeuter för att förbättra bostadsanpassningsprocessen. Det finns utmaningar med att många anpassningar kräver hantverkare med kompetens inom VVS eller el i anslutning till de arbeten snickarna utför och det utreds om vi kan lösa det effektivare med egna resurser på kommunalteknik.

På parker och rastplatser har ett nytt grönyteavtal skrivits för 2023 med Samhall. Det finns en underhållsskuld när det kommer till kommunens egna tomter som hade behövts gallras för att göras mer attraktiva. Eftersom det inte finns någon personal som arbetar inom parker och rastplatser innebär även minskad flexibilitet där mindre åtgärder kan ta lång tid att få utförda av entreprenörer. Snickarna har fått genomgå röjsågsutbildning för att kunna utföra arbeten inom parker och rastplatser under vår, sommar och höst.

Kommunalteknik

Enheten har genomgått en organisationsförändring där enhetschef har ersatts av driftledare för VA respektive renhållning/ÅVC.

Kommunen övertar ansvaret från FTI från årsskiftet gällande återvinningsstationerna. Detta innebär att en hel del frågor behöver lösas, bland annat markavtal, inköp av behållare/containrar, samt ersättningar, logistik. Detta arbete har pågått under året och kommer att fortsätta under 2024.

Gator och vägar

Barmarksunderhållet är satt till ett minimum och vi ser att vägnätet får fler och fler skador såsom potthål, krackeleringar och sprickor samt bärighetsproblem. Ett stort underhålls berg trycks framför oss och fokus ligger nu på att inventera våra vägar för att därefter sätta upp en åtgärdsplan/investeringsplan.

Vintervägunderhållet har skötts på entreprenad, och ett nytt driftavtal kommer upphandlas under 2024. Vägbelysningen – Vattenfall fortgår med förnyelser av ledningsnätet och där vi har möjlighet och ekonomi är vi med och markförlägger våra kablar bl.a. i Kaunisvaara och Peäjävaara. Vattenfall ställer krav på mätare för att registrera förbrukningen, vilket kommer innebära dyrare kostnader.

Renhållning

Inför slamsäsongen har lastbilen med lastväxlare varit på reparation, vilket var kostsamt. Men för att säkra slamtömningarna var åtgärden tvungen att genomföras. En ny lastväxlare är inköpt och väntas levereras inom kort. Slamsäsongen har gått riktigt bra, och vi följer det planerade schemat vilket är mycket glädjande.

Vi fick dispens på vår ansökan gällande matavfall från naturvårdverket, vilket ger oss tid att fortsätta arbetet med att hitta en bra lösning på denna fråga.

Vatten och avlopp

Omfattande ombyggnationsprojekt har genomförts i vattenverken i Tärendö för att säkra vattentillförsel och vattenkvalitet.

Tre nya borrhål för Pajala vattenverk borrhåts för att säkra vattentillgången. Ett har tagits i drift ett provpumpas och ett tredje skall börja prov pumpas i höst. Ett nytt borrhål har fixats i Junosuando för att säkra vattentillgången. Borrhålet har provpumpats och den kan försörja både Junosuando och Kangos.

Projektet att koppla ihop Junosuando och Kangos VA nät har vi kört i gång.

Vi har varit förskonade från större vattenläckor under våren vilket även syns i ekonomin.

Projektet uppdatera verksamhetsområden är under granskning för att presenteras för politiker för att ta beslut om uppdaterade gränser.

Ett ökat tryck finns på nyanslutningar i byarna, framför allt i Kangos, Sattajärvi, Junosuando och Pajala. Detta är såklart positivt men medför ökade kostnader. Pajala reningsverk är utförd och besiktnings anmärkningar håller på att fixas. Förhoppningsvis så kan vi köra i gång den under våren/sommaren 2024.

En del renoveringar på ledningsnätet har utförts bland annat i Junosuando, Tärendö, Kitkiöjärvi och Pajala. Junosuando så har entreprenören för Trafikverket byt ut ledningarna under 395. En hel del störningar har förekommit men nu så bör dom vara klara. Dom övriga byarna har vi utfört i egen regi.

Ekonomi

Sektor teknik och service visar ett underskott med 1,4 mkr. Inom Stab teknik och service finns kommunens snickare vilka redovisar ett underskott på 0,35 mkr då inte tillräckligt av snickarnas utförda arbeten kunnat faktureras. Här finns även vaktmästarna som redovisar underskott på 0,2 mkr i förhållande till budget. Det beror främst på extra personal behövs för att klara höstens arbeten.

Kost och hygien visar ett underskott med 1,6 mkr. Underskottet härrör främst från ökade kostnader för livsmedel. År 2021 var kostnaderna för livsmedelsinköp ca 6,4 mkr, år 2022 steg livsmedelskostnaderna till ca 7,4 mkr medan kostnaderna uppgår till ca 8,5 mkr för 2023.

Fritid och service, vatten och avlopp samt gator och vägar har sammantaget i det närmaste en budget i balans. Renhållningen uppvisar däremot ett överskott på

ca 2,9 mkr där intäkterna för insamling av hushållsavfall bidrar med 1,6 mkr mer än budgeterat. Verksamhetsfastigheter redovisar ett underskott på 2 mkr vilket härrör från främst rep- och underhållskostnader. Snickarna visar ett mindre överskott främst för att lönekostnader varit lägre till följd av pensionsavgång och att tjänsten därav varit vakant.

Mkr	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Netto 2022
Stab teknik och service	2,0	-4,4	-2,4	-1,8	-0,6	-1,7
Kost och hygien	3,9	-27,7	-23,8	-22,2	-1,6	-22,6
Gator och vägar	0,6	-14,4	-13,8	-13,7	-0,1	-12,9
Vatten och avlopp	15,4	-19,0	-3,6	-3,7	-0,1	-4,2
Renhållning	15,4	-16,0	-0,6	-3,5	2,9	-2,7
Fastigheter	8,6	-33,1	-26,3	-24,3	-2,0	-24,5
Fritids- och ungdomsverksamhet	0,2	-2,7	-2,5	-2,5	0,0	-2,4
Summa teknik och service	40,1	-110,8	-73,0	-71,6	-1,4	-71,0

Bygg- och miljönämnd

Vad gör bygg- och miljönämnden?

Bygg- och miljönämnden har uppdraget att pröva tillstånds- och lovansökningar samt utöva tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL), lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB), miljöbalken (MB), livsmedelslagen samt lagstiftningen inom strålskydd, vissa receptfria läkemedel, tobak och alkohol med flera lagar och förordningar. Nämnden handlägger även parkeringstillstånd enligt Trafikförordningen samt beslutar om flytt av fordon enligt Lagen om flytt av fordon i vissa fall. Nämnden ansvarar även för handläggning av tillstånds- och tillsynsärenden rörande alkoholservering.

Därutöver har kommunen frivilligt övertagit vissa uppgifter från länsstyrelsen, så som miljötillsyn på A- och B-anläggningar (till exempel flygplatsen och täkter). Nämnden har även ansvar att besluta om adresser. Räddningstjänstens verksamhet har till stora delar flyttats över till kommunstyrelsen, men den tillsyn som bedrivs mot den egna kommunen, gällande LSO och LBE¹ är nämnden fortsatt ansvarig för.

Hänt i verksamheten år 2023

Det har under hela året varit lägre bemanning på avdelningen med anledning av vakanser, personalomsättning, tjänstledighet, föräldraledigheter och långvarig sjukskrivning. Det har pågått rekryteringar och upplärning av nyanställda på avdelningen under året. Detta sammantaget har medfört behovet av att tillfälligt omfördela resurser internt vilket tagit tid ifrån de huvudsakliga arbetsområdena såsom tillståndsprövning och tillsyn.

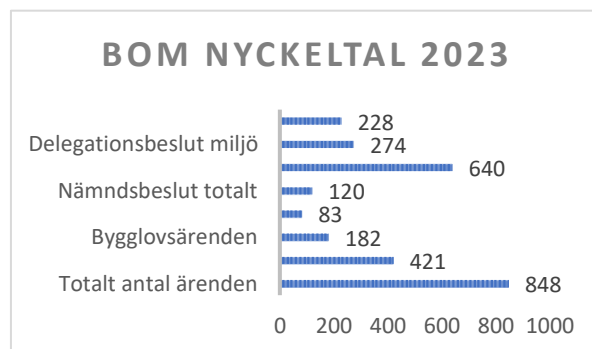
Bristande resurser under lång tid kan medföra att lagstadgad handläggningstid löper ut. Långsam handläggning är också negativ för företagsklimatet och för enskilda. Vid personalbrist finns risk för rättsosäkerhet, felaktiga beslut och felaktig hantering av handlingarna på grund av tidsbrist som i sin tur leder till att kompetensförsörjning prioriteras bort. Arbetet inom avdelningen kräver hög kompetens eftersom det är komplicerade ärenden som handläggs. Det är svårt att rekrytera personal med tillräcklig erfarenhet och därför ställer nyrekrytering stora krav på introduktion och inskolning.

Tidigare har det varit möjligt att rekrytera personal med rätt utbildning men utan erfarenhet, detta upplevs ha försämrats under senare tid. Det har alltid varit svårt att rekrytera personal med erfarenhet, med anledning av lönenivån och nu har det således även blivit allt svårare att rekrytera utbildad personal utan erfarenhet.

Det har varit en ökning på större och mer komplexa bygglovsärenden som är mer tidskrävande. Det har exempelvis inkommit fler bygglovsansökningar för industribyggnader. Det har även inkommit fler ansökningar om bostäder än tidigare år, åtta bygglov för enbostadshus och även ett bygglov för flerbostadshus med fyra lägenheter. Det är också en fortsatt högt antal bygglov för nätstationer. Ökade kostnader för byggmaterial och bristen på entreprenörer förefaller påverka mindre byggnationer såsom exempelvis komplementbyggnader som har minskat något i antal. Antalet bygglov ligger på en relativt hög nivå trots kraftigt stigande energi- och råvarupriser, komponent- och råvarubrist, höjda räntor och en mer osäker omvärldskonjunktur.

Antalet ansökningar om bostadsanpassningsbidrag är fortsatt på hög nivå och totalt 83 ansökningar har inkommit 2023. Bostadsanpassningen påverkas av svårigheter på att få in offerter på större åtgärder, dock har fler ärenden kunnat utföras av sektor Teknik och service som således har lett till kortare väntetid för sökande och i flertalet fall även minskade kostnader för Sektor Stöd och omsorg.

Trots den låga bemanningen under året har en relativt stor arbetsinsats lagts ner på tillgänglighet och information till medborgarna. Det pågår ständiga förbättringsarbeten och strävan efter att öka digitaliseringen. Det har skapats ytterligare e-tjänster inom bland annat serveringstillstånd och bostadsanpassning.

¹ Lagen om skydd mot olyckor
Lagen om brandfarliga och explosiva varor

Framtid

Byggloven och övriga tillståndsprövningar påverkas främst av händelser kopplade till den pågående gruvverksamheten. Stigande priser på byggmaterial kan antas bromsa byggandet till viss del. Prognoser är alltid behäftade med osäkerhet och det gäller inte minst efter en turbulent pandemitid, osäker omvärld och även huruvida gruvan erhåller erforderliga tillstånd inverkar på hur byggandet utvecklas och framtidstron att satsa på befintliga bostäder. Bostadsbyggandet ökade kraftigt i hela landet under 2021 men minskade under 2022 och 2023. Prognosen är att det under kommande år kan nyproduktionen väntas en svag uppgång om räntan sänks, bostadspriserna stabiliseras och levnadskostnader minskar eller inkomsterna ökar.

Det är svårt att prognostisera om i vilken omfattning gruvan kan komma att stimulera byggandet och viljan att investera på orten, då en hel del nyetableringar redan är genomförda under gruvans etableringsfas. Troligtvis kommer det innebära en ökning av bygglov för industribyggnader, något som redan skett under 2023. Förutom detta kan gruvetableringen i Sahavaara medföra en ökad mängd av rivningslov samt bygglov för ersättningsbostäder. Gruvnäringen kommer även påverka arbetsmängden på miljösidan med yttranden, remisser och även viss tillsyn.

Även bostadsanpassningsbidragen förutspås att öka i mängd utifrån den befolkningsprognos som visar att antalet äldre kommer att öka i Pajala kommun. Allt fler personer väljer också att bo kvar hemma högre upp i åldrarna och flyttfrekvensen är generellt sett låg. Detta beror oftast på ett dåligt utbud av bostäder anpassade för äldre och att fastighetspriserna är låga och de äldres nuvarande boendekostnader är låga.

Ekonomi

Bygg- och miljönämnden har under hela året haft lägre lönekostnader som har lett till att verksamheten visar på ett större överskott och det beror främst på den vakanta tjänsten på miljösidan. Administratörstjänsten har varit obemannad under mer än två månader, vilket tagit resurser från övriga verksamheten och medfört lägre lönekostnader men även lägre intäkter med anledning av utebliven tillsyn. Bygglovssidan har haft lägre bemanning under en månad. Det har också varit lägre kostnader för resor och utbildningar med anledning av

den låga bemanningen och den höga arbetsbelastningen.

Bostadsanpassningen visar på ett underskott på ungefär 180 tkr för 2023. Det är något lägre än tidigare prognoser med anledning av att några ärenden fått avslag då det inte funnits lagstöd för åtgärderna.

Bostadsanpassningen har under många år haft en ansträngd budget. Verksamheten påverkas av en åldrande befolkning, att detta är en lagstadgad verksamhet och det finns ytterst begränsade möjligheter att påverka kostnaderna. Sedan 2013 då Bygg- och miljönämnden tog över ansvaret för bostadsanpassningen har underskottet på detta objekt legat mellan 0,1–1,3 Mkr mot budget, med ett snitt på 0,5 Mkr per år. Med ökade kostnader och en i princip oförändrad budget är det svårt att hålla givna ramar. De ökade materialkostnaderna är en bidragande orsak till underskottet. Under de senaste åren har priserna ökat kraftigt. Byggmateri- alpriserna steg med cirka 30 % under 2021 och det har fortsatt att öka under 2022. Träkategorierna hade en prisökning på över 70 procent under 2021 och är på fortsatt höga nivåer även under 2023.

Antalet ansökningar och insatsernas omfattning varierar över åren men prognosen är att antalet ärenden kommer att öka framledes. Det har inkommit några större ärenden under slutet av 2023 såsom tillgänglighetsanpassning av badrum samt hissinstallation och kostnader kommer att erhållas under 2024 trots att ansökningarna inkommit under 2023.

Bygglovssidan visar på ett större överskott och det beror främst på en ökning av större samt mer komplexa bygglov som är mer tidskrävande och ger högre intäkter.

Sammanfattningsvis har Bygg- och miljönämnden haft en lägre bemanning under hela året vilket har lett till lägre lönekostnader men även påverkat intäktssidan negativt samt medfört verksamhetsmässiga eftersläpningar som inte är hållbara i längden.

Verksamhetsberättelse

Mkr	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Netto 2022
Bygg- och miljönämnd	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,1	-0,1
Stab bygg och miljö	0,1	-1,4	-1,3	-1,3	0,0	-1,6
Miljö och tillsyn	0,7	-1,4	-0,7	-0,6	0,0	-0,4
Plan- och bygglagen	1,9	-1,2	0,7	-0,6	1,3	0,4
Bostadsanpassning	0,0	-2,0	-2,0	-1,8	-0,2	2,5
Summa bygg- och miljönämnd	2,6	-6,8	-3,4	-4,5	1,2	-4,2

Pajalabostäder AB

Vad gör Pajalabostäder AB?

Pajalabostäder ska tillhandahålla ändamålsenliga och energieffektiva bostäder och lokaler till privatpersoner, företag och Pajala kommuns verksamheter.

Hänt i verksamheten år 2023

År 2023 har präglats av fortsatta oroligheter i världen med fallande priser, ökade kostnader och räntor som följd. För bolaget har det medfört stora kostnadsökningar för uppvärmning, bränsle, material samt köpta entreprenader och tjänster. Trots det har underhållsbehovet kunnat täckas på ett bra sätt och investeringar har kunnat genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Under våren 2023 erhöles ett vitesföreläggande från DIGG, som har i uppdrag att granska statliga myndigheters hemsidor avseende tillgänglighet. De har även valt ut kommunala fastighetsbolag för granskning, varvid Pajalabostäder AB blev utvald. Med hjälp av kommunens IT-avdelning samt via extern IT-leverantör kunde bristerna avhjälpas inom utsatt tid.

Under första kvartalet köptes fastigheten Pajala Vakt 8 som har 8 stora lägenheter med bra ekonomi. Fastigheten tillför inget ökat bestånd till kommunen men på tomten finns möjlighet att bygga 6–8 lägenheter beroende på storlek.

Antal lägenheter/ Outhyrda per 31 dec	2021	2022	2023
Pajala	486/0	486/0	503/0
Junosuando	20/0	20/0	20/0
Korpilombolo	43/1	43/7	43/2
Tärendö	18/0	18/0	18/0
Totalt	567/1	567/12	584/2
Yta (m² BOA/LOA))			
Lägenheter	33 787	33 787	35 089
Lokaler	6 997	7 068	7 068
Totalt	40 784	40 855	42 157

Pajala Värmeverk AB

Vad gör Pajala Värmeverk AB?

Pajala värmeverk AB bildades 1984 och ägs sedan 2001 i sin helhet av Pajala kommun. Pajala värmeverks affärsidé är att erbjuda fjärrvärme som är miljövänligt producerad till ett konkurrenskraftigt pris samt skapa förutsättningar för en stabil och hållbar biobränslemarknad i verksamhetsområdet.

Hänt i verksamheten under perioden

Fram till sommaren har verksamheten fortskridit tillfredsställande med få driftstörningar och följsamhet jämfört verksamhetsplan och budget. Revisionsperioden under sommaren var dock hårt drabbad av vakanser såväl hos egen personal som hos underentreprenörer. Av denna anledning fick en del planerade arbeten skjutas fram till 2024. Underhållskostnader under året har ökat markant. Reservdelar, reparation av stålkonstruktioner samt reparation av murverk har ökat betänkligt i pris.

Bränsleförsörjningen har kunnat tryggas till slutet av december via ett relativt stort lager stamved. På grund av kraftiga prisökningar på finfördelat biobränsle och hänsyn till budgeterade medel har bolaget sedan september 2023 uteslutande nyttjat stamved som primärt bränsle. Under andra halvan av året har dock framförhållningen på råvara krympt och priserna ökat till följd av en påtagligt ökad konkurrens. Bränsleanskaffning är sedan hösten 2023 därför en daglig förkommande syssla och högt prioriterat för verksamheten. En mycket sträng inledning på vintern har lett till större volymer stamved inköpt under slutet av året för att trygga inledningen av 2024.

Kundläget för 2023 har varit stabilt med två färdigställda nyanslutningar samt två pågående anslutningar och en planerad anslutning.

Mkr	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Budget- avvikelse	Netto 2021
Pajala Bostäder AB	51,6	-53,5	-1,9	1,5	-3,4	1,5
Pajala Värmeverk AB	20,3	-20,9	-0,6	0,5	-1,1	-1,4

Projektredovisning

Tkr	Ingående balans	Intäkter under året	Kostnader under året	Utgående balans
Detaljplaner	0	-439	449	10
Utbildning livsmedelshantering	72	0	92	164
Generell näringslivsutveckling	-1 077	-2 085	1 359	-1 803
Pajala Airport in the Arctic	-4	0	4	0
Grön flygplats	49	0	0	49
Leva och bo i Tornedalen	-40	-47	367	280
LONA	-3	0	3	0
LIST	567	-539	0	28
Hej hemby	92	-750	540	-117
STIL	-94	-766	686	-175
Charlotte Kallas Stiftelse	2	0	15	17
BYALAGET 2021	185	-223	38	0
Struves meridianbåge	-42	-31	0	-73
Minoritetsrådet	-454	-856	1 276	-34
Meänkieliböcker	0	-214	4	-210
MUCF Nationella minoriteter	0	-100	0	-100
Pistmaskin	-164	-75	95	-144
Maevaara bygdemedel	6	-68	62	0
God och nära vård	-197	-790	690	-297
Stärkt familjehemsvård	-499	-659	1 051	-106
Psykisk hälsa 2 år 2021	-210	0	0	-210
DUA-statsbidrag	0	0	0	0
Psykiatriprojekt	-77	-47	9	-114
Våld i nära relationer	-32	-224	0	-256
Stärkt barn- och ungdomsvård	-291	0	0	-291
Habiliteringsersättning	-50	-93	105	-38
Förstärkning äldreomsorg	0	0	114	114
Stimulansmedel psykisk hälsa	0	-170	0	-170
Motverka ensamhet bland äldre	-5	-601	559	-46
Äldreomsorgslyftet	-2	-1 680	1 647	-36
Välfärdsteknik 2020	-7	-249	250	-6
Äldreomsorgssatsningen 2021	0	-3 948	3 918	-30
Internet of Things	0	-800	361	-439
Främja ett hållbart arbetsliv	0	-279	207	-72
Arbetsstugestiftelse	-64	-60	159	34
Samverkan för bästa skola	-322	-1 218	966	-574
Språkutveckling i förskolan	-5	-188	194	1
Kulturrådet	-1 978	-825	1 639	-1 165
Filmskapande kurser	2	-100	69	-29
Totalt	-6 688	-19 009	18 727	-6 970

Projekt livslust

Projekt livslust har pågått under 2022 och de särskilda boendena i kommunen har i olika utsträckning arbetat med vardagsaktivering med stöd och handledning av olika professioner som exempelvis arbetsterapeut vid planering, genomförande och uppföljning. Syftet med projektet är att generera kunskap och erfarenheter om hälsofrämjande arbetssätt genom ett ökat fokus på vardagsaktivering med individernas behov i centrum.

I centralorten har Ängsbacken varit ett föredöme med sitt arbete med vardagsaktivering vilket inneburit effekter som piggare och nöjdare brukare, attraktivare arbetsplats för personalen och en bra ambassadör utåt för stöd- och omsorgssektorn genom att sprida sitt engagemang via sociala medier till medborgare och anhöriga. Vissa enheter har på grund av personalbrist haft svårt att genomföra aktiviteter i större utsträckning. Enheterna har även köpt in material och teknik för att öka möjligheterna till en aktiv vardag för boende på särskilda boenden.

IoT-projekt

Syftet med förberedelseprojektet "Hur kan vi hantera glesbygdsproblematik i arktiskt klimat med hjälp av IoT?" är att skapa förutsättningar för att införa IoT-teknik på ett effektivt sätt för att möta behoven och förbättra kvaliteten inom vård och omsorg. Kunskapen och kompetensen kring möjligheterna med IoT behöver höjas för att IoT ska vara en betydelsefull del i kommunens strategi för att hantera ökade behov inom stöd- och omsorgssektorn. Projektet syftar till att åstadkomma attityd- och beteendeförändring genom ökad kunskaps- och kompetensnivå inom IoT-lösningar. Projektet pågår till 2023-08-31.

IoT-projektet har under året arbetat aktivt med att informera om möjligheterna med välfärdsteknik genom deltagande på arbetsplatsträffar, workshop för personal och intresseorganisationer, fokusgrupp på det kommunala pensionärs- och tillgänglighetsrådet. Projektet har även kartlagt möjligheterna med välfärdsteknik genom besök på mässa och möten med leverantörer av olika typer av välfärdsteknik för att öka kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg. Nyckelfri hemtjänst är en sådan möjlighet där införandet

kommer påbörjas i början av 2023. Arbetet med IoT-strategin har fortskridit med övergripande mål och aktiviteter för 2023. Projektet har även fått en förlängning genom en utökad ansökan via Vinnova som innebär att projektet fortsätter till 2023-08-31.

Uppsökande verksamhet

Arbetet med den uppsökande verksamheten för 80+ inleddes under december 2021 och fortsatte under 2022 i projektform. Målgruppen är kommuninvånare som är 80+ som saknar insatser eller endast har insats i form av trygghetslarm. Syftet med de uppsökande besöken är att samtala om hälsa och vardagsliv, erbjuda information, råd eller stöd utifrån individens behov, samt öka kunskapen om hur äldre individer hanterar vardagslivet.

Uppsökande verksamhet har pågått under hela 2022 och 112 besök har utförts av uppsökaren. Genom den uppsökande verksamheten så har kommunen fått ut viktig information till medborgare och även samlat in viktiga synpunkter och data som kan användas för att planera stöd- och omsorgssektorns verksamhet.

Främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg

Syftet med projektet är att utreda och identifiera utmaningar som finns inom äldreomsorgens verksamheter gällande schema och schemaplanering. Kan äldreomsorgen bli en mer attraktiv arbetsplats med hjälp av innovativ schemaläggning? Enhetschefer inom hemtjänsten, planerare inom hemtjänsten samt vikarier inom äldreomsorgen har tillfrågats och delat med sig av sina åsikter och önskemål gällande scheman.

Särskild redovisning
VA-verksamhet
2023

Särskild redovisning | VA-verksamhet

Resultaträkning

Mkr	2021	2022	2023	Budget 2023	Budgetavvikelse
Intäkter	13,6	13,2	14,5	15,1	-0,6
Interna intäkter	0,9	0,8	0,9	0,9	0,0
Summa intäkter	14,4	14,0	15,4	-16,0	-0,6
Kostnader	-13,2	-14,0	-13,9	-13,9	0,0
Interna kostnader	-1,6	-1,6	-1,6	-1,3	-0,2
Summa kostnader	-14,8	-15,2	-15,5	-15,3	-0,2
Avskrivningar	-2,3	-2,7	-3,0	-3,8	0,8
Internränta	-1,4	-0,4	-0,5	-0,6	0,1
Årets resultat	-4,1	-4,2	-3,6	-3,7	0,1

Balansräkning

Mkr	Not	2021	2022	2023
Tillgångar				
Anläggningar	1	49,9	51,0	114,0
Immateriella		0,3	0,3	0,2
Inventarier		0,4	2,1	5,8
Summa materiella anläggningar		50,6	53,4	120,0
Omsättningstillgångar				
Förråd		0,5	0,5	0,5
Kundfordringar		2,0	3,5	0,7
Övriga kortfristiga		0,0	0,0	0,0
Moms		0,6	0,0	0,4
Förutbetalda kostnader		0,0	0,0	0,5
Summa omsättningstillgångar		3,1	4,3	2,1
SUMMA TILLGÅNGAR		53,7	57,7	122,1
Eget kapital och skulder				
Eget kapital		-68,9	-73,1	-69,5
varav årets resultat		-4,1	-4,2	-3,6
Summa eget kapital		-68,9	73,1	-69,5
Skulder				
Långfristiga skulder		9,0	8,6	10,4
Regeringspost Pajala kommun		111,1	120,4	177,9
<i>Kortfristiga skulder</i>				
Leverantörsskulder		1,3	0,5	1,5
Personalens källskatt + sociala avgifter		0,2	0,2	0,2
Moms		0,6	0,6	0,5
Upplupna kostnader		0,0	0,0	0,0
Pensioner		0,1	0,2	0,2
Semesterlöneskuld		0,3	0,3	0,4
Summa kortfristiga skulder		2,5	1,8	2,8
Summa skulder		122,6	130,8	191,6
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		53,7	57,7	122,1

Särskild redovisning VA-verksamhet

Enligt gällande VA-lagstiftning ska kommunen bokföra och redovisa i enlighet med god redovisningssed där resultat- och balansräkning redovisas särskilt för verksamheten och där det av tilläggsupplysningar framgår hur huvudmannen fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet. När redovisningen är fastställd ska den finnas tillgänglig för fastighetsägarna.

Årets resultat är -3,6 mkr och Pajala kommuns VA-verksamhet skattefinansieras till 19%. VA-verksamheten visar ett litet överskott mot budget med 0,1 mkr.

VA-verksamheten är integrerad i den övriga kommunala verksamheten och därav är balansräkningen upprättad på ett förenklat sätt.

Tilläggsupplysningar till VA-verksamhetens särredovisning

Intäkter i resultaträkningen är de som är direkt hänförliga till verksamheten. Detta gäller även interna intäkter.

Kostnader är främst de som är direkt hänförliga till verksamheten. Overheadkostnad för kommunstyrelsens förvaltning i form av administration, styrning, och ledning finns ej med i kostnader.

Avskrivning och internränta är kostnader för de avskrivningar som direkt kan hänföras till VA-verksamheten. Internränta är kostnader för ränta för investeringar som bygger på anskaffningsvärde minus avskrivningar. Se även not 1 om anläggningar.

Anläggningar redovisas i en egen anläggningsgrupp med tillägg för inventarier.

Inventarier har i den mån det är möjligt redovisats på VA-verksamheten. Fordon som är införskaffade till tekniska enheten är däremot redovisade under övriga kommunen såsom även t ex kontorsmöbler, ekonomi- och lönesystem mm där det varit omöjligt att dela upp anläggningar. År 2023 har kommunen aktiverat avloppsreningsverket med 3,7 mkr inventarier och för anläggningen 58,4. Totala investeringar för inventarier är 4,1 och anläggningar 65,6 mkr.

Omsättningstillgångar

Förråd är delad med 50% på VA-verksamheten.

Kundfordringar är de fordringar som går via VA-avgiftens system. Eventuell ströfakturerings utanför det systemet som gjorts i december eller tidigare och som inte är betald redovisas på den övriga kommunen.

Moms är beräknad på utgående moms för VA-verksamhetens fakturering i december månad med avdrag för ingående moms för de kostnader hänförlig till december månad.

Förutbetalda kostnader är de kostnader VA-verksamheten redovisat som förutbetalda i årsbokslutet.

Eget kapital och årets resultat är noll vid 2006 början. Från och med 2006 kommer resultatet för året läggas på eget kapital.

Långfristiga skulder är uppskattade i relation till anläggningstillgångarnas värde i förhållande till kommunens totala skulder. De lån kommunen har uppgår till 148,1 mkr och VA-verksamhetens del är 10,4 mkr.

Reglering kommunen avser övriga regleringar VA-verksamheten har på kommunen såsom kommunbidrag, del av bankkonton mm.

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder är en uppskattning av de kostnader som är bokade i december månad. Kostnaderna inklusive moms ligger till grund som en skuld till leverantörerna per den sista december.

Moms är beräknad på utgående moms för VA-verksamhetens fakturering i november månad med avdrag för ingående moms för de kostnader hänförlig november månad.

Personalens källskatt avser VA-verksamhetens del av skulden för källskatten den sista december.

Sociala avgifter enligt lag är precis som källskatten VA-personalens del av kommunens skuld för sociala avgifter.

Pensioner är kostnaden för årets pensioner som vi uppskattat att VA-personalen har. Pensionerna betalas ut i mars för hela kommunen.

Semesterlöneskulden är den skuld kommunen har till VA-personalen för outtagen semester.

Not 1	2021	2022	2023
Anläggningar			
Ingående bokfört värde	49,6	50,2	51,3
Nyanskaffningar	3,3	3,8	65,5
Årets avskrivning	-2,7	-2,7	-2,6
Utgående bokfört värde	50,2	51,3	114,2
Inventarier			
Ingående bokfört värde	0,4	0,4	2,1
Nyanskaffningar	0,1	1,7	4,1
Årets avskrivningar	-0,1	0,0	-0,4
Utgående bokfört värde	0,4	2,1	5,8
Summa materiella anläggningstillgångar	50,6	53,4	120,0